

โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง
ในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

นางสาวนิสาร์ตน์ ช่างชัย

นางสาวนิสาร์ตน์ อินทรประสาท

โครงการทางจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROGRAM DEVELOPMENT FOR ATTENTION LEARNING BEHAVIOR OF PRATHOM THIRD
STUDENTS THROUGH MODELING AND REINFORCEMENT

Miss Nisarat Chatongchai

Miss Nisarat Intaraprasart

A Senior Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Bachelor of Science in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อโครงการวิจัย

โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรม การตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบ และการเสริมแรง ในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดย

นางสาวนิสาร์ตน์ ชาธงชัย

นางสาวนิสาร์ตน์ อินทรประสาท

หลักสูตร

ปริญญาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชูพงศ์ ปัญจมะวัต

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

.....อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชูพงศ์ ปัญจมะวัต)

นิสาร์ตน์ ชาธงชัย และ นิสาร์ตน์ อินทรประสาท: โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบ และการเสริมแรง ในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (PROGRAM DEVELOPMENT FOR ATTENTION LEARNING BEHAVIOR OF PRATHOM THIRD STUDENTS THROUGH MODELING AND REINFORCEMENT). อ.ที่ปรึกษา: ผศ.ดร. ชูพงศ์ ปัญจมะวัต, 49 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบ และการเสริมแรง โดยการเปรียบเทียบคะแนนความถี่เฉลี่ยพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนก่อนและ หลังการได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียน และเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนและกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรม พร้อมทั้งสนใจความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อครูผู้สอนในระยะเวลาที่ได้รับโปรแกรม โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปลูกจิต เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน ซึ่งมีขั้นตอนในการทดลอง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง ขั้นทดลอง และขั้นเก็บข้อมูลหลังการทดลอง กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียน จะได้ฟังนิทานที่ใช้ตัวแบบเกี่ยวกับพฤติกรรมการ ตั้งใจเรียน จำนวน 8 ครั้งจากผู้วิจัย และได้รับการเสริมแรงทางสังคมจากครูผู้สอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. คะแนนความถี่เฉลี่ยพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลองหลังจากได้รับโปรแกรมพัฒนา พฤติกรรมการตั้งใจเรียน ($M = 9.15, SD = 1.37$) สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม ($M = 7.98, SD = 2.13$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.01, p < .05$)

2. ก่อนการได้รับโปรแกรม คะแนนความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลอง ($M = 7.98, SD = .29$) และกลุ่มควบคุม ($M = 8.13, SD = .58$) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = .52, p > .05$) หลังจากได้รับโปรแกรม คะแนนความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลอง ($M = 9.15, SD = .61$) สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($M = 8.4, SD = .48$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.17, p < .05$)

3. ค่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อครูผู้สอนของกลุ่มทดลองในช่วงก่อนการทดลอง ($M = 2.56, SD = .24$) กับช่วงหลังการทดลอง ($M = 2.64, SD = .20$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.23, p < .05$)

หลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา ลายมือชื่อนิสิต _____

ปีการศึกษา _____ 2554 _____ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____

5137457938, 5137458538; Bachelor of Science Program in Psychology

KEYWORD ATTENTION LEARNING BEHAVIOR / MODELING / REINFORCEMENT

NISARAT CHATONGCHAI, NISARAT INTARAPRASART: PROGRAM DEVELOPMENT FOR
ATTENTION LEARNING BEHAVIOR OF PRATHOM THIRD STUDENTS THROUGH MODELING
AND REINFORCEMENT

PROJECT ADVISOR ASSOC PROF CHUPONG PANJAMAWATT, 49 pp

The purpose of this study was compare about the attention learning behavior through modeling and reinforcement between experimental group which listened about attention learning strategies related stories and control group which did not listen this stories. Participants were 60 Prathom third students from Prookjit Primary School (30 students from each group). 4 phases of experimental process: preparation phase, pre-test phase, treatment phase and post-test phase. Participants in the experimental group listened stories 8 times.

The results indicated that:

1. Participants in the experimental groups had mean of attention learning behavior in post-test phase ($M = 9.15$, $SD = 1.37$) greater than the pre-test phase ($t = 2.01$, $p < .05$) significantly.
2. There is no significant difference between the experimental group ($M = 7.98$, $SD = .29$) and control group ($M = 8.13$, $SD = .58$) mean of attention learning behavior in pre-test phase ($t = .52$, $p > .05$). However, In post-test phase, participants in the experimental group ($M = 9.15$, $SD = .61$) had mean of attention learning behavior greater than control group ($M = 8.4$, $SD = .48$) significantly ($t = 2.17$, $p < .05$).
3. There is a significant difference between the experimental group in post-test phase ($M = 2.64$, $SD = .20$) and pre-test phase ($M = 2.56$, $SD = .24$) mean of student's satisfaction significantly ($t = 2.23$, $p < .05$)

Program Bachelor of Science in Psychology Student's Signature _____

Academic Year _____ 2554 _____ Advisor's Signature _____

กิตติกรรมประกาศ

โครงการทางจิตวิทยาฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยกรที่ได้รับ ความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชูพงศ์ ปัญจมะวัต อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการจิตวิทยาที่ท่านได้สละเวลา ถ่ายทอดความรู้, ให้แง่คิด, แนะนำวิธีการ, กระตุ้นให้เกิดความคิด และให้เกียรติแนะนำผู้วิจัยแก่โรงเรียนที่ผู้วิจัยเข้าไปทำงานวิจัย รวมไปถึงช่วยตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องในเนื้อหา ด้วยความเมตตาเสมอมา เพื่อให้ผู้วิจัยนำไปปรับปรุง และพัฒนาให้โครงการชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความเมตตากรุณาของท่านเสมอมา จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนปลุกจิต ท่านชัยวัฒน์ ปัญญา และอดีตรอง ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ท่านชัยนกร เมตตาหุมู่ ที่เอื้อเฟื้อสถานที่และให้การสนับสนุนงานวิจัยชิ้นนี้ด้วยดี เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนชินวร ท่านชติฎฐรัตน์ และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ได้สละเวลาดูแลและให้การสนับสนุนบุคลากรและนักเรียนของ โรงเรียนในการพัฒนามาตรวัดเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณครู อูสาห์ เรืองเนตร์ คุณครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนปลุกจิต ที่สละเวลาให้คำปรึกษา และคำแนะนำสำหรับการเข้าร่วมทำงานวิจัยในโรงเรียน อีกทั้งยังช่วยเหลือในด้านการติดต่อประสานงาน ทำให้ผู้วิจัยได้รับความสะดวกสบายในการเข้าร่วมทำงานวิจัยครั้งนี้ หากขาดคุณครูไปงานวิจัยชิ้นนี้คงไม่อาจสำเร็จได้

และที่สำคัญ ขอกราบขอบพระคุณ คุณครู สุภาพร โตงาม คุณครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนปลุกจิต ที่ได้สละเวลาก่อนการสอบเพื่อให้ผู้วิจัยได้ใส่โปรแกรมแก่นักเรียน และให้การสนับสนุนงานวิจัยชิ้นนี้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังทุ่มเทแรงกายแรงใจช่วยเหลืองานวิจัยชิ้นนี้อย่างเต็มที่ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ขอบคุณน้องๆ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 และ 3/2 ที่น่ารักทุกคน ที่ให้ความร่วมมือและให้ความสนใจในงานวิจัยชิ้นนี้ของพวกพี่ พวกพี่รู้สึกประทับใจในช่วงเวลาที่ได้ร่วมทำงานวิจัยชิ้นนี้กับน้องๆ ทุกคน พวกพี่จะเก็บความประทับใจไว้ในความทรงจำมิอาจลืม

สุดท้ายขอขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ของผู้วิจัย สำหรับกำลังใจที่มีให้เสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช-ฐ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	19
สมมติฐานการวิจัย.....	19
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	20
ขอบเขตการวิจัย.....	20
ปัญหาการวิจัย.....	21
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	21
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	
กลุ่มตัวอย่าง.....	22
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	22
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	24
วิธีการเก็บข้อมูล.....	25
ขั้นตอนและวิธีการทดลอง.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31

บทที่ 3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
บทที่ 4	อภิปรายผลการวิจัย.....	39
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	42
	รายการอ้างอิง.....	48

ภาคผนวก

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1	
แสดงคะแนนความถี่ของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยการสังเกตจากผู้วิจัย จำแนกออกเป็น กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	33
ตารางที่ 2	
แสดงร้อยละของคะแนนความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยการสังเกตจากผู้วิจัย จำแนก ออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	34
ตารางที่ 3	
ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (Paired sample t- test).....	35
ตารางที่ 4	
ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (Independent sample t-test).....	36
ตารางที่ 5	
แสดงร้อยละผลการประเมินความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนจากคุณครู จำแนกออกเป็นกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	37
ตารางที่ 6	
ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีต่อครูผู้สอน ในช่วง ที่ได้รับการทดลอง ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (Paired sample t-test).....	38

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1	
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Antecedent) พฤติกรรม (Behavior) และผลกรรม (Consequence).....	4
ภาพที่ 2	
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสามตัวซึ่งมีอิทธิพลเชิงเหตุ - ผลซึ่งกันและกัน (Reciprocal causation).....	10
ภาพที่ 3	
แสดงแผนการดำเนินงานขั้นเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง, ขั้นทดลอง และ ขั้นเก็บข้อมูล หลังการทดลอง.....	30
ภาพที่ 4	
แสดงร้อยละของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในช่วงก่อน ใสโปรแกรมและช่วงหลังใสโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและ การเสริมแรง จากการสังเกตโดยผู้วิจัย.....	34
ภาพที่ 5	
แสดงร้อยละของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในช่วงก่อน ใสโปรแกรมและช่วงหลังใสโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและ การเสริมแรง จากการประเมินโดยครูผู้สอน.....	37

บทที่ 1

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของการทำวิจัย

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าการศึกษาของเด็กไทยในปัจจุบันมักอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ซึ่งปัญหานี้เกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ แต่สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กไทยมีผลการเรียนที่ต่ำลงก็เนื่องมาจากพฤติกรรมการเรียนของตัวเด็กเอง กล่าวคือ เด็กไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนเท่าที่ควร แต่ในขณะที่เด็กกลับให้ความสนใจกับสิ่งอื่นมากกว่า สิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กขาดแรงจูงใจในการเรียนหนังสือ รวมไปถึงระดับความสนใจในการศึกษาหาความรู้ก็ลดน้อยลงไปด้วย

จากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสไปลงพื้นที่ ณ ชุมชนบ่อนไก่ ผู้วิจัยก็ได้สังเกตเห็นถึงข้อจำกัดต่างๆ ทั้งข้อจำกัดทางด้านสภาพแวดล้อมและความขาดแคลนปัจจัยหลายๆอย่าง ซึ่งปัจจัยที่มีจำกัดเหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจของบุคคลในชุมชน รวมไปถึงเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ที่อยู่ในวัยของการพัฒนาการในด้านต่างๆ เมื่อปัจจัยจำกัดจึงส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาทั้งทางร่างกายและสติปัญญา

เด็กเป็นวัยแห่งการเรียนรู้เมื่อขาดซึ่งปัจจัยในการเรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมไป ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาต่อตัวเด็กเองในอนาคต และจากการลงสัมภาษณ์ท่านรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการข้อมูลว่า นักเรียนในโรงเรียนปลุกจิตซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีนักเรียนมากกว่าครึ่งที่มีปัญหาทางการเรียน เช่น ปัญหาด้านความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย สมาธิในการเรียน และขาดแรงจูงใจในการเรียน

จากปัญหาดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะทางการเรียนให้กับเด็ก โดยการจัดทำโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกระตุ้นใจเรียน โดยมีการบูรณาการระหว่างผู้วิจัยและครูผู้สอน เพื่อช่วยพัฒนาพฤติกรรมกระตุ้นใจเรียนของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนปลุกจิต โปรแกรมนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือ การให้ตัวแบบที่เหมาะสมกับพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยผู้วิจัย และอีกส่วนคือ การให้การเสริมแรงทางบวกต่อพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยครูผู้สอน

พฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียน ถือว่าเป็นการเรียนรู้ในรูปแบบหนึ่งที่สามารถสร้างขึ้นจากการสังเกตและการเลียนแบบ โดยอาศัยกระบวนการทางปัญญา (กระบวนการใส่ใจ กระบวนการจดจำ กระบวนการแสดงพฤติกรรม และกระบวนการจูงใจจากตัวแบบ (Bandura, 1963)) ร่วมกับการปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมได้ ซึ่งตัวแบบที่มีผลต่อการเรียนรู้ แบ่งเป็นตัวแบบที่เป็นบุคคลและตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (สมโภชน์ เขียมสุภาษิต, 2543) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียนแก่นักเรียนจำนวนหนึ่งพร้อมๆกัน จึงกำหนดใช้ตัวแบบสัญลักษณ์แสดงผ่านการใช้นิทานเป็นสื่อหลักในการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการเรียน โดยให้นักเรียนเห็นตัวอย่างของสถานการณ์ พร้อมทั้งเหตุและผลของพฤติกรรม เพื่อให้เด็กเกิดการจดจำ มีแรงจูงใจในการทำพฤติกรรมที่เหมาะสมและให้ผลทางบวกผ่านการเล่านิทาน เล่าอัตชีวประวัติ แสดงละครหุ่นมือ เหตุผลที่ใช้ตัวแบบผ่านทางนิทาน เนื่องจากนิทานเป็นตัวแบบที่เหมาะสมแก่วัยของนักเรียน และนิทานยังมีคุณค่าต่อเด็กหากนิทานที่เขียนขึ้นมามีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสอน นอกจากนั้นยังมีความสนุกสนานจะทำให้เด็กได้แก้ปัญหาของตนเองได้ เมื่อสถานการณ์ของตนเองเข้าไปพ้องกับตัวละครในนิทาน เด็กจะได้ทราบถึงความเป็นจริงรอบตัวเด็ก ได้ตัดสินใจว่าอะไรเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับ เปิดโอกาสให้เด็กได้มีความสุข ได้รับประสบการณ์ที่กว้างขึ้น และมีพัฒนาการที่ก้าวหน้า รู้จักความหมายต่างๆของชีวิต (วิริยะ สิริสิงห, 2537) อีกทั้งยังช่วยสร้างความคิดริเริ่ม และการเรียนรู้ผ่านการเลียนแบบให้แก่เด็กอีกด้วย (ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์, 2538)

นอกจากการใช้ตัวแบบเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียนแล้ว ผู้วิจัยสนใจหลักของการให้การเสริมแรงเพื่อเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้น (B.F. Skinner, 1971) ผู้วิจัยจึงบูรณาการโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียนร่วมกับครูผู้สอน ให้นำหน้าที่เป็นผู้ให้การเสริมแรงแก่นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียน ด้วยการให้ตัวเสริมแรงทางบวก เพื่อให้เด็กได้รับผลกรรมทางบวกจากพฤติกรรมนั้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียนโดยการใช้ตัวแบบในนิทานและการเสริมแรงทางบวกโดยครูในชั้นเรียน ในลักษณะของการบูรณาการร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและครูผู้สอน ว่าจะสามารถกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียนมากขึ้น และทำให้พฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียนนั้นคงอยู่หรือไม่ เพื่อนำไปสู่การนำโปรแกรมนี้ไปใช้ในการสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อไป

หลักและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการปรับพฤติกรรม

ความหมายของการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification)

การปรับพฤติกรรม หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ รวมไปถึงการเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้น (ผดุง อารยะวิญญู, 2533)

การปรับพฤติกรรม หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักการแห่งพฤติกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยเน้นที่พฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นหรือวัดได้เป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังมีความเชื่ออีกว่า พฤติกรรมต่างๆ ทั้งที่ปกติและไม่ปกติถูกพัฒนามาจากหลักการเรียนรู้ (ประเทือง ภูมิภักทราคม, 2540)

การปรับพฤติกรรม หมายถึง การใช้เทคนิคหรือวิธีการใดวิธีการหนึ่งในการปรับพฤติกรรม โดยมีจุดประสงค์หลักในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตลอดจนการเสริมสร้างและสร้างสรรค์ให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2536)

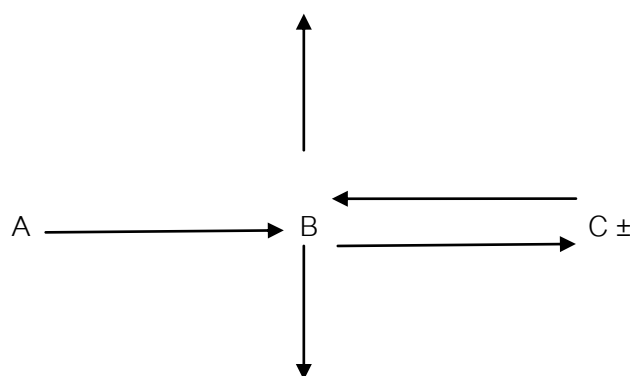
การปรับพฤติกรรม หมายถึง การประยุกต์เอาหลักการของพฤติกรรมที่ได้จากการทดลองต่างๆ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาพฤติกรรม (Mikulas, 1978)

การปรับพฤติกรรม หมายถึง การนำเอาหลักการแห่งพฤติกรรม (Behavior Principles) ซึ่งหมายถึง แนวคิดทางจิตวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ รวมไปถึงหลักการหรือทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้การวางเงื่อนไข ทั้งนี้เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเป็นระบบ (Kalish, 1981)

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) คือ การประยุกต์ใช้หลักการแห่งพฤติกรรมในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาให้เป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนา โดยมุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นและวัดได้เป็นสำคัญ

แนวคิดทฤษฎีเงื่อนไขแบบผลกรรม (Operant Conditional)

ทฤษฎีเงื่อนไขแบบผลกรรมเป็นทฤษฎีที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยนักจิตวิทยาชาวอเมริกันชื่อ Burrhus F. Skinner (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549) ซึ่งทฤษฎีนี้ได้กล่าวว่า การกระทำหรือพฤติกรรมทั้งหลายของอินทรีย์ล้วนแต่ได้รับอิทธิพลมาจากผลของกรรมที่ตามมาหลังจากการกระทำ พฤติกรรมนั้นเสร็จสิ้นลง นอกจากนี้ Skinner มีความเชื่อว่า สิ่งเร้าในสภาพแวดล้อม (A) และผลกรรม (C) ย่อมมีผลต่อพฤติกรรม (B) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Antecedent) พฤติกรรม (Behavior) และผลกรรม (Consequence)

จากภาพที่ 1 สามารถอธิบายตัวแปรต่างๆได้ดังต่อไปนี้

- A คือ สิ่งเร้าในสภาพแวดล้อม
- B คือ พฤติกรรมของบุคคล
- C+ คือ ผลกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากการกระทำที่ผู้กระทำพึงพอใจ และมีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในสภาพสิ่งเร้าเดิม
- C- คือ ผลกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากการกระทำที่ผู้กระทำไม่พึงพอใจ และมีแนวโน้มที่จะลดหรือยุติพฤติกรรมนั้นในสภาพสิ่งเร้าเดิม

จากความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น Skinner ก็ได้ให้ความสนใจกับผลกรรม 2 ประเภท ดังนี้

1. ผลกรรมที่เป็นตัวลงโทษ (Punisher)

การลงโทษ หมายถึง การถอดถอนสิ่งที่ยินทรีย์ต้องการหรือให้สิ่งที่ยินทรีย์ไม่ต้องการหลังจากการกระทำ

2. ผลกรรมที่เป็นตัวเสริมแรง (Reinforcer)

การเสริมแรง หมายถึง การทำให้เกิดความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจากการได้รับการเสริมแรง

การเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึง การทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นหรือการทำให้พฤติกรรมตอบสนองเกิดขึ้นอีก อันเป็นผลเนื่องมาจากผลกรรมที่ตามหลังพฤติกรรมนั้น กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจในการทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่ง ก็มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก ซึ่งผลกรรมที่ทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นนี้เรียกว่า ตัวเสริมแรง (reinforcer) (Skinner, 1971) โดยตัวเสริมแรงสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด ดังนี้

1. ตัวเสริมแรงปฐมภูมิ หรือ “ตัวเสริมแรงที่ไม่ต้องผ่านการวางเงื่อนไข” เป็นตัวเสริมแรงที่มีคุณสมบัติด้วยตัวของมันเอง โดยมีผลต่อผู้รับโดยตรงหรือมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการทางชีวภาพโดยไม่ต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ของบุคคล เช่น อากาศ น้ำ อาหาร ความร้อน เป็นต้น
2. ตัวเสริมแรงทุติยภูมิ หรือ “ตัวเสริมแรงที่ต้องผ่านการวางเงื่อนไข” เป็นตัวเสริมแรงที่ต้องผ่านกระบวนการพัฒนาคุณสมบัติของการเป็นตัวเสริมแรง โดยจะถูกนำไปสัมพันธ์กับตัวเสริมแรงปฐมภูมิ เช่น คำชมเชย เงิน คุกกี้ แลกของ คะแนน เป็นต้น

นอกจากนี้ตามที่ Kazdin (1975) ได้กล่าวถึงเงื่อนไขของการเสริมแรง (Contingency of Reinforcement) ซึ่งหมายถึง เมื่อบุคคลได้รับผลกรรมที่พึงพอใจหรือสามารถถอดถอนสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจออกไปได้หลังจากทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง บุคคลจะมีแนวโน้มที่จะมีความถี่ของการแสดงพฤติกรรมนั้นๆเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการเสริมแรงสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด ดังนี้

1. การเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement)

การเสริมแรงทางลบ คือ การทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นอันเป็นผลเนื่องมาจากการถอดถอนสิ่งเร้าที่บุคคลนั้นไม่พึงพอใจหลังจากที่บุคคลได้กระทำพฤติกรรมนั้น

2. การเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement)

การเสริมแรงทางบวก คือ การทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นอันเป็นผลเนื่องมาจากการให้สิ่งเร้าที่บุคคลนั้นพึงพอใจหลังจากที่บุคคลได้กระทำพฤติกรรมนั้น

Rimm & Masters (1979, อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549) ได้แบ่งประเภทของตัวเสริมแรงออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. ตัวเสริมแรงที่เป็นสิ่งของ (Material Reinforcers)

ตัวเสริมแรงที่เป็นสิ่งของประกอบไปด้วยอาหาร สิ่งที่สามารถสัมผัสได้ และสิ่งของต่างๆ เช่น ขนม ของเล่น เหล้า น้ำหวาน เสื้อผ้า เป็นต้น ซึ่งตัวเสริมแรงประเภทนี้ถือได้ว่าเป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าใช้กับเด็ก นอกจากนี้การใช้ตัวเสริมแรงที่เป็นสิ่งของจะให้ได้ผลมากที่สุดก็ต่อเมื่อบุคคลอยู่ในสภาพขาดแคลน เพราะเมื่อบุคคลมีทุกอย่างอยู่แล้วตัวเสริมแรงก็มักจะใช้ไม่ได้ผล

การนำตัวเสริมแรงที่เป็นสิ่งของมาใช้โดยเฉพาะอาหารและสิ่งที่สัมผัสได้นั้น ผู้ใช้ควรพิจารณาหลักการดังต่อไปนี้เพื่อที่จะสามารถใช้หลักการเสริมแรงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด กล่าวคือ การใช้อาหารหรือสิ่งที่สัมผัสได้ตลอดจนสิ่งของต่างๆ ผู้ใช้ควรจะใช้เมื่อบุคคลอยู่ในสภาพที่ต้องการ แต่ในขณะที่เดียวกันถ้าให้ตัวเสริมแรงมากเกินไปหรือให้ในเวลาที่ไม่เหมาะสม อาจจะทำให้เกิดปัญหาของการหมดสภาพของการเป็นตัวเสริมแรงได้

นอกจากนี้บุคคลแต่ละคนมีความชอบในสิ่งของต่างๆที่ไม่เหมือนกัน ผู้ใช้อาจประสบกับความยุ่งยากในการจัดเตรียมตัวเสริมแรงให้ตรงกับความต้องการของบุคคล รวมไปถึงถ้าผู้ใช้ไม่สามารถเตรียมตัวเสริมแรงได้ทันในกรณีที่ใช้อาหารเป็นตัวเสริมแรง อาจก่อให้เกิดปัญหาทำให้ไม่สามารถเสริมแรงได้ทันที่เมื่อบุคคลทำพฤติกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะทำให้การเสริมแรงนั้นไม่ได้ผล

2. ตัวเสริมแรงที่เป็นกิจกรรม (Activity Reinforcers)

ตัวเสริมแรงที่เป็นกิจกรรมหรือเป็นที่รู้จักกันในชื่อของ หลักการพรีเม็ค (Premack

Principle) เป็นการใช้กิจกรรมที่บุคคลมีความชอบมาใช้ในการเสริมแรงกิจกรรม หรือพฤติกรรมที่บุคคลมีความชอบต่ำกว่า ตัวอย่างเช่น การที่ผู้ปกครองอนุญาตให้เด็กดูทีวีอาจจะใช้เป็นตัวเสริมแรงพฤติกรรมกรรมการทำบ้านของเด็กได้ เป็นต้น

Hartje (1973) ได้ทดลองใช้กิจกรรมในวิชาคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นวิชาที่เด็กชอบมาเสริมแรงเมื่อเด็กทำการบ้านในวิชาภาษาอังกฤษเสร็จเรียบร้อย กล่าวคือ ใช้กิจกรรมในวิชาที่เด็กชอบเรียนมาเสริมแรงการทำกิจกรรมในวิชาที่เด็กไม่ชอบเรียน ซึ่งการทดลองนี้ถือว่าได้ผลดีมาก

3. ตัวเสริมแรงที่เป็นเบี้ยอรรถกร (Token Reinforcers)

เบี้ยอรรถกรจะสามารถเป็นตัวเสริมแรงหรือมีคุณค่าของการเป็นตัวเสริมแรงได้ก็ต่อเมื่อสามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นตัวเสริมแรงอื่นได้ ซึ่งตัวเสริมแรงที่เอาไปแลกเปลี่ยนนั้น เรียกว่า ตัวเสริมแรงสนับสนุน (Back-up Reinforcer) โดยเบี้ยอรรถกรอาจจะอยู่ในรูปแบบของ แต้ม ดาว คะแนน คูปอง หรือเงิน เป็นต้น ในปัจจุบันนี้การใช้เบี้ยอรรถกรถือว่าเป็นตัวเสริมแรงที่จัดว่ามีประสิทธิภาพมากที่สุดในการช่วยปรับพฤติกรรม ซึ่งเบี้ยอรรถกรจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเมื่อสามารถนำไปแลกตัวเสริมแรงอื่นๆได้มากกว่า 1 ตัวขึ้นไป

4. ตัวเสริมแรงภายใน (Covert Reinforcers)

ตัวเสริมแรงภายในเป็นตัวเสริมแรงที่สามารถอธิบายได้ว่าทำไมบุคคลจึงกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง ซึ่งไม่น่าจะได้รับผลตอบแทนใดๆอย่างเด่นชัด เช่น บุคคลที่ชอบขับรถด้วยความเร็วสูงเป็นนิสัย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เสี่ยงและอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต หรือบุคคลที่ชอบให้ทานกับขอทานบนสะพานลอยอยู่เสมอ พฤติกรรมเหล่านี้จะดูเหมือนว่าไม่ได้รับผลตอบแทนใดๆอย่างชัดเจน แต่บุคคลที่ทำจะรู้สึกสุขใจที่ได้ทำหรือมีความสุขกับการกระทำนั้นๆ

ตัวเสริมแรงภายในนี้อาจครอบคลุมถึง ความคิดหรือความรู้สึกต่างๆภายในตัวของบุคคล อันได้แก่ ความสุข ความพึงพอใจ ความสบายใจ หรือความภาคภูมิใจ เป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าตัวเสริมแรงภายในเป็นตัวเสริมแรงต่อการแสดงพฤติกรรมนั้นๆของบุคคลนั่นเอง

5. ตัวเสริมแรงทางสังคม (Social Reinforcers)

ตัวเสริมแรงทางสังคมเป็นตัวเสริมแรงที่ต้องผ่านการวางเงื่อนไข โดยจำเป็นที่จะต้องใช้ควบคู่ไปกับตัวเสริมแรงอื่นๆ ซึ่งเมื่อตัวเสริมแรงทางสังคมมีคุณสมบัติเป็นตัวเสริมแรงแล้วจะสามารถเป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ก็ต้องอาศัยประสบการณ์และความระมัดระวังของผู้ใช้เป็นสำคัญ ตัวเสริมแรงทางสังคมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวเสริมแรงที่เป็นการ

แสดงออกท่าทางและตัวเสริมแรงที่เป็นคำพูด ได้แก่ คำยกย่อง คำชม การมองตา การกอด การพยักหน้า เป็นต้น

ในปัจจุบันได้มีการเอาตัวเสริมแรงทางสังคมไปใช้ในการปรับพฤติกรรมกันอย่างแพร่หลาย รวมไปถึงการปรับพฤติกรรมเด็ก นอกจากนี้ยังมีผู้กล่าวถึงหลักการในการใช้ตัวเสริมแรงทางสังคม (การชม) อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้ การชมต้องชมต่อหน้าและทันที บอกให้ผู้ถูกชมทราบว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมเหมาะสมอย่างชัดเจน รวมทั้งบอกความรู้สึกของตนให้ผู้ถูกชมทราบว่าตนรู้สึกอย่างไรที่ผู้ถูกชมกระทำพฤติกรรมดังกล่าว โดยอาจใช้การแสดงออกทางสีหน้าหรือการแตะตัวควบคู่กันไปเพื่อให้ผู้ถูกชมรู้สึกมั่นใจว่าเราชื่นชมเขา เป็นต้น

ตารางการเสริมแรง (Schedules of Reinforcement)

ในการเสริมเรานั้นสามารถเสริมแรงได้ใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ การเสริมแรงแบบต่อเนื่อง (Continuous reinforcement) และ การเสริมแรงแบบบางส่วน (Intermittent reinforcement) ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 4 ประเภทย่อยดังนี้ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2526)

1. การเสริมแรงตามอัตราส่วนที่แน่นอน หรือ Fixed-ratio schedule (FR) คือ การให้การเสริมแรงเมื่อบุคคลกระทำพฤติกรรมนั้นตามจำนวนครั้งที่แน่นอน ตัวอย่างเช่น การรับจ้างเย็บเสื้อไหล
2. การเสริมแรงตามอัตราส่วนที่ไม่แน่นอน หรือ Variable-ratio schedule (VR) คือ การให้การเสริมแรงเมื่อบุคคลกระทำพฤติกรรมตามจำนวนครั้งที่ไม่แน่นอน ตัวอย่างเช่น พฤติกรรมการซื้อลอตเตอรี่
3. การเสริมแรงตามช่วงเวลาที่แน่นอน หรือ Fixed-interval schedule (FI) คือ การให้การเสริมแรงเมื่อบุคคลกระทำพฤติกรรมตามระยะเวลาที่แน่นอน ตัวอย่างเช่น การได้เงินเดือนของพนักงานบริษัท
4. การเสริมแรงตามช่วงเวลาที่ไม่แน่นอน หรือ Variable-interval schedule (VI) คือ การให้การเสริมแรงเมื่อบุคคลนั้นกระทำพฤติกรรมตามระยะเวลาที่ไม่แน่นอน ตัวอย่างเช่น พฤติกรรมการยื่นรอรถเมล์

หลักการทั่วไปในการใช้เสริมแรงทางบวกให้มีประสิทธิภาพ

การเสริมแรงจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าผู้ใช้จะเลือกใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งหลักการนำไปใช้มีดังต่อไปนี้ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541 และ ประทีป จินฺง์, 2540)

1. การเสริมแรงจะต้องกระทำทันทีที่เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
2. การเสริมแรงทางบวกจะต้องให้หลังจากการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายเท่านั้น
3. ควรมีการบอกเงื่อนไขการให้การเสริมแรง
4. การเสริมแรงควรให้อย่างสม่ำเสมอ
5. การเสริมแรงจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับตัวบุคคล
6. ตัวเสริมแรงนั้นควรมีปริมาณพอเหมาะที่จะเสริมแรงพฤติกรรมโดยไม่ก่อให้เกิดการ

หมด สภาพการเป็นตัวเสริมแรง

การเสริมแรงกับการเรียนการสอน

เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้อยู่วิจัยได้ร่วมมือกับครูผู้สอนโดยการให้ครูผู้สอนใช้การเสริมแรงเมื่อเด็กนักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจเรียน ซึ่งในที่นี้ครูผู้สอนจะต้องเลือกใช้วิธีการเสริมแรงให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพครูผู้สอนสามารถยึดหลักดังต่อไปนี้ (สุรางค์ โค้งตระกูล, 2544)

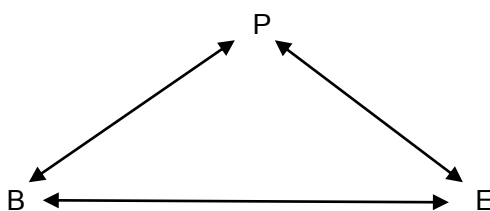
1. ครูต้องทราบถึงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเรียนรู้ของนักเรียน และเสริมแรงต่อพฤติกรรมนั้นๆ
2. ในช่วงแรกครูควรให้การเสริมแรงทุกครั้งเมื่อนักเรียนทำพฤติกรรมที่พึงปรารถนา แต่ในช่วงหลังครูอาจจะให้การเสริมแรงเป็นครั้งคราว
3. สำหรับนักเรียนบางคน ครูอาจจะใช้ของรางวัลหรือขนมในการช่วยปรับพฤติกรรม
4. ควรระวังไม่ให้เกิดการเสริมแรงเมื่อนักเรียนทำพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา
5. บางพฤติกรรมที่ซับซ้อนครูผู้สอนอาจใช้หลักการตัดพฤติกรรมหรือ shaping กล่าวคือ ให้การเสริมแรงกับพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกับเป้าหมายไปที่ละขั้น

6. ค่อยๆลดการเสริมแรงแบบให้ทุกครั้งลง เมื่อเห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจกับการทำพฤติกรรม ซึ่งจะนำไปสู่การเสริมแรงด้วยตนเองจากการทำพฤติกรรมนั้น

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ตัวแบบ

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมถูกพัฒนาขึ้นโดย Albert Bandura ซึ่งมีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเกิดขึ้นมาจากการสังเกตหรือการเลียนแบบ (Bandura, 1963) จึงเรียกการเรียนรู้แบบนี้ว่าการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ (Observational Learning หรือ Modeling) นอกจากนี้ แบนดูรายังกล่าวว่าการเรียนรู้ของบุคคลเกิดจากระบวนการทางปัญญาของบุคคลรวมกับการที่บุคคลนั้นมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสามตัวซึ่งมีอิทธิพลเชิงเหตุ - ผลซึ่งกันและกัน (Reciprocal causation)

P = บุคคล

B = พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล

E = สิ่งแวดล้อม

การเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ (Observational Learning หรือ Modeling)

กระบวนการในการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ Bandura (1989, อ้างถึงใน สมโภชน์ เตี่ยมสุภาชิต, 2543) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กระบวนการความใส่ใจ (Attention Processes) การเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบจะไม่เกิดขึ้นถ้าผู้เรียนไม่มีความใส่ใจในการเรียนรู้ ดังนั้น ความใส่ใจของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่

สำคัญมาก ซึ่งบันดูราได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนจะต้องรับรู้ถึงองค์ประกอบที่สำคัญหรือรับรู้ในสิ่งที่มี
ความเด่นชัดจากตัวแบบ

2. กระบวนการจดจำ (Retention Processes) เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนบันทึกสิ่งที่ตนได้
สังเกตจากตัวแบบไปเก็บไว้ในความทรงจำระยะยาว ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของเสียง รูปภาพหรือ
สัญลักษณ์เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำ

3. กระบวนการแสดงพฤติกรรม (Reproduction Processes) เป็นกระบวนการที่ผู้เรียน
แสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบผ่านการแปรสภาพจากสิ่งที่ตนได้จดจำไว้รวมไปถึงภาพจันต่างๆ
(Visual Image) มาเป็นการกระทำในที่สุด โดยบันดูราได้กล่าวไว้ว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดของ
กระบวนการนี้คือความพร้อมของผู้เรียน เพราะถ้าผู้เรียนไม่มีความพร้อมก็จะไม่สามารถแสดง
พฤติกรรมเลียนแบบได้

4. กระบวนการจูงใจ (Motivation Processes) เป็นกระบวนการที่เป็นตัวกำหนดว่าบุคคล
จะแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบหรือไม่ เพราะถ้าหากผู้เรียนสามารถเรียนรู้และจดจำตัวแบบได้เป็น
อย่างดีแต่ไม่มีแรงจูงใจ ก็อาจจะส่งผลให้ไม่เกิดการทำตามตัวแบบ ซึ่งส่วนมากแรงจูงใจของผู้สังเกต
ที่จะทำพฤติกรรมตามตัวแบบก็มักจะมาจากคาดหวังที่ว่า การเลียนแบบจะสร้างประโยชน์ให้แก่
ตนเอง รวมไปถึงคิดว่า การทำพฤติกรรมดังกล่าวจะสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาได้ เป็นต้น

ความหมายของตัวแบบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536) กล่าวว่า ตัวแบบ หมายถึง สิ่งที่บุคคลยึดถือเอามาเป็น
บรรทัดฐานหรือใช้เป็นแบบอย่าง ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการเปรียบเทียบ นำมาใช้เป็น
ตัวอย่าง รวมไปถึงใช้ในการลอกเลียนแบบ เป็นต้น

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2543) กล่าวว่าตัวแบบสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด ดังนี้

1. ตัวแบบที่เป็นบุคคล (Live Model) เป็นตัวแบบที่เราเผชิญในชีวิตจริง เช่น ครู พ่อแม่
เพื่อน เป็นต้น
2. ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) เป็นตัวแบบที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ เช่น
นิทาน ภาพยนตร์ วิทยุ หรือสื่ออื่นๆ เป็นต้น

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

ความหมายของนิทาน

“นิทาน” ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546) อธิบายความหมายไว้ว่า นิทาน คือ เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก และนิทานอีสป เป็นต้น

จิตราภรณ์ เตมียกุล (2531) ได้ให้ความหมายของนิทานว่าหมายถึงเรื่องราวที่มีมาช้านาน และเล่าต่อเนื่องกันมาเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากความเป็นจริงหรือเกิดจากจินตนาการของผู้แต่ง เพื่อให้ผู้ฟังสนุกสนานและได้รับความรู้จากเนื้อหาของนิทานเรื่องนั้น

ทรงพร สุทธิธรรม (2534) ได้กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อกันมาหรือแต่งขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อความสนุกสนานหรือแทรกแนวคิด คุณธรรมลักษณะที่พึงประสงค์แก่เด็ก เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคม

เกริก ยूनพันธ์ (2539) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา ตั้งแต่สมัยโบราณเป็นการผูกเรื่องขึ้นเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานแฝงคำสอนจรรยาในการใช้ชีวิต เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง

สันหพัฒน์ อรุณธำวี (2542) ให้ความหมายของนิทานว่า นิทาน คือ เรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นใหม่ หรือเป็นการเล่าสืบต่อกันมา เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน แก่ผู้ฟังเป็นสำคัญ และได้สอดแทรกคุณธรรมคู่ความรู้ประกอบ

กล่าวโดยสรุป นิทานหมายถึงเรื่องราวที่ถูกเล่าสืบต่อกันมาหรืออาจจะเป็นเรื่องราวที่แต่งขึ้นมาใหม่ในภายหลัง ซึ่งมีการสอดแทรกแนวคิดหรือเนื้อหาที่เป็นคุณธรรมจริยธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน แต่ในขณะเดียวกันยังเป็นการแฝงคติธรรม เพื่อเป็นแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมในการดำรงชีวิตให้กับผู้ที่ได้ฟังหรืออ่านนิทาน

องค์ประกอบของนิทาน

1. แนวคิดหรือแก่นของเรื่อง โดยปกติมักเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่เข้าใจได้ง่าย ตัวอย่างเช่น “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”
2. ตัวละคร ตัวละครไม่ควรจะมีมากเกินไป ซึ่งตัวละครที่ใช้อาจเป็นมนุษย์ สัตว์ เทพ นางฟ้า เป็นต้น

3. ฉาก ภาพจินตนาการที่ผู้เขียนสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

4. โครงเรื่องของนิทาน เป็นการเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง ไม่ควรมีความซับซ้อนจนเกินไปเพราะอาจทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน

5. บทสนทนา ควรใช้บทสนทนาที่เข้าใจง่าย มีความสอดคล้องกันตลอดทั้งเรื่องระหว่างตัวละคร

6. คติชีวิต มักแทรกอยู่ในตอนท้ายของนิทานเพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้อ่านได้ติดตาม

ประเภทของนิทาน

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539) ได้แบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้านหรือนิทานประจำถิ่น เป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาของตำนานพื้นบ้านต่างๆซึ่งแตกต่างกันไปแต่ละวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นนั้นๆ การสร้างหรือการเกิดของสิ่งต่างๆ ซึ่งถูกเล่าขานต่อกันมาตั้งแต่ในอดีต ส่วนใหญ่มักถ่ายทอดผ่านทางวาจาแต่ก็มีเรื่องราวบางส่วนที่ถูกนำมาบันทึกไว้

2. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่ให้แง่คิดหรือคติสอนใจที่ดีแก่ผู้อ่าน ไม่ว่าจะเป็นคติสอนใจในเรื่องของการใช้ชีวิต การมีเมตตาและช่วยเหลือผู้อื่น ทั้งนี้ก็เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและกล่อมเกลาจิตใจให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. เทพนิยาย เป็นนิทานที่อยู่เหนือความเป็นจริงของมนุษย์ กล่าวคือเทพนิยายเป็นนิทานที่ไม่มีการอ้างอิงถึงสิ่งที่มีจริงในโลกนี้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล สถานที่ หรือเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งเรื่องราวส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับเวทมนต์ ฤทธิเดช หรืออภินิหาร เป็นต้น โดยตัวละครเด่นๆของเรื่องอาจจะ เป็น นางฟ้า ยักษ์ เทวดา ภูตผีปีศาจ เป็นต้น

4. นิทานวีรบุรุษ นิทานประเภทนี้มักเป็นเรื่องจริงที่ถูกถ่ายทอดมาจากบุคคลสำคัญๆที่มีความสามารถ กล้าหาญ และองอาจ ซึ่งเนื้อเรื่องหรือฉากต่างๆอาจถูกดัดแปลงขึ้นใหม่เพื่อสร้างความตื่นเต้นและความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมตามไปด้วยว่าบุคคลเหล่านั้นมีความสามารถจริง

5. นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอกโดยเปรียบเทียบเรื่องราวกับชีวิตมนุษย์ เป็นนิทานที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยใช้สัตว์เป็นตัวละครเอก ซึ่งบางครั้งอาจจะอยู่ในรูปแบบของการสอนทางอ้อมเพื่อให้ผู้อ่านได้คิดตามไปด้วย

6. เทพปกรณัมหรือนิทานเกี่ยวกับความเชื่อ เป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อของแต่ละสังคม โดยเฉพาะความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีอภินิหารเหนือความเป็นจริง เทพเจ้า หรือเทพธิดาประจำท้องถิ่น ได้แก่ พระอินทร์ พระราหู พระอิศวร เป็นต้น

7. นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานที่อธิบายถึงสิ่งต่างๆหรือที่มาของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง พร้อมทั้งอธิบายและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวนั้นๆ เช่น เหตุใดกาจึงมีขนสีดำ ทำไมงูเหลือมจึงไม่มีพิษ ทำไมมดตะนอยจึงเอวคอด เป็นต้น

8. นิทานตลกขบขัน เป็นนิทานที่อาจเกี่ยวข้องกับมนุษย์หรือสัตว์โดยมีมุขตลก ขบขัน และความสนุกสนานแทรกอยู่ด้วย ซึ่งนิทานประเภทนี้ส่วนใหญ่จะเป็นนิทานสั้นๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเหลือเชื่อ ความแปลกประหลาด หรือไหวพริบต่างๆ เป็นต้น

ประเภทของการเล่านิทาน

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539) ได้แบ่งชนิดของการเล่านิทานไว้หลายรูปแบบด้วยกัน ดังนี้

1. การเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบ
2. การเล่านิทานด้วยปากเปล่า
3. การเล่านิทานโดยใช้สื่อประกอบ เช่น หุ่นมือ

ประโยชน์ของนิทาน

จากการศึกษางานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทานของ เกริก ยุ้นพันธ์ (2539) และ กิ่งแก้ว อุตถากร (2519) พบว่านิทานมีประโยชน์หลายอย่างดังนี้

1. นิทานช่วยเสริมสร้างความผูกพันและสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างผู้เล่าและเด็ก เพราะเนื่องจากได้ใช้เวลาอยู่ร่วมกัน ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่างๆซึ่งกันและกัน

2. นิทานช่วยสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก เพราะเด็กจะรู้สึกชอบและสนใจที่จะอ่านนิทานด้วยตนเอง ซึ่งสิ่งนี้จะช่วยส่งเสริมทักษะในด้านการอ่านของเด็กต่อไป
3. นิทานจะช่วยพัฒนาทักษะในด้านภาษาของเด็กได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการได้ฟังนิทานบ่อยๆจะช่วยให้เด็กรู้สึกคุ้นเคยกับคำศัพท์ใหม่ๆได้เร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้นิทานยังช่วยให้เด็กสามารถเชื่อมโยงความจำได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย
4. นิทานสามารถช่วยให้เด็กสามารถคิดแก้ไขปัญหาได้ดียิ่งขึ้น เพราะนิทานส่วนมากมักจะมีเนื้อหาที่สอดแทรกสิ่งต่างๆให้เด็กได้คิดตามไปด้วย ซึ่งสิ่งนี้จะช่วยกระตุ้นความคิดของเด็กได้เป็นอย่างดี
5. นิทานมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างจินตนาการให้กับเด็กโดยไม่มีขีดจำกัด
6. นิทานสามารถช่วยให้เด็กสามารถปฏิบัติตนอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม ถ้าเด็กรู้จักนำมาประยุกต์ใช้ให้ถูกต้องและถูกวิธี
7. นิทานสามารถช่วยคลายเครียดและผ่อนคลายอารมณ์ให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี
8. นิทานมีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก สามารถช่วยให้เด็กเข้าใจสิ่งที่ดีหรือไม่ดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาถึงผลของการใช้โปรแกรมการใช้ตัวแบบและการเสริมแรงเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยผู้วิจัยร่วมกับครูผู้สอนนั้น ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้พฤติกรรมของเด็กจากตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็ก ทั้งตัวแบบบุคคลในชีวิตจริง เช่น พ่อแม่ คุณครู และตัวแบบสัญลักษณ์ เช่นนิทาน ซีวีประวัติ และการแสดงที่นำเสนอผ่านสื่อต่างๆ มีงานวิจัยที่กล่าวถึงผลของตัวแบบต่อพฤติกรรมของเด็กไว้หลากหลาย

เด็กที่ได้รับตัวแบบที่ดีก็มักมีโอกาสพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมตามตัวแบบ ส่วนเด็กที่ได้รับตัวแบบที่ไม่เหมาะสมก็มักมีโอกาสพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตามตัวแบบ เช่น เด็กที่ได้รับตัวแบบจากพ่อแม่ที่ลงโทษด้วยความรุนแรง มักมีโอกาสเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ (Steinmetz and Straus, 1973) หรือเด็กจะได้รับอิทธิพลการแสดงออกต่อความขุ่นเคืองด้วยการนิ่งเฉยและใจเย็น

เมื่อได้รับตัวแบบจากพ่อแม่ที่แสดงออกในลักษณะเดียวกันมาด้วยตนเอง (ทิพย์วัลย์ สุทิน, 2539)

ในส่วนของตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ พินิตตา แสงวณิช (2546) เสนอว่า นิทานประกอบหุ่นมือเป็นตัวแบบที่มีผลต่อพฤติกรรมการปฏิเสธคนแปลกหน้าของเด็ก โดยพบว่าเด็กที่ได้รับการสอนโดยการเล่านิทานประกอบหุ่นมือจะมีพฤติกรรมการปฏิเสธการไปกับบุคคลแปลกหน้ามากกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการสอนโดยการเล่านิทานประกอบหุ่นมือ ดังนั้นตัวแบบสัญลักษณ์สามารถเสริมสร้างภาพตัวแบบในจินตนาการและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็ก เช่นเดียวกับที่ สิริลักษณ์ รัตนสุวัจน์ (2549) เสนอว่า ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมจากทั้งนิทานประกอบภาพและประกอบหุ่นมือสามารถช่วยลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กได้ คือเด็กที่ได้รับตัวแบบจากนิทานที่เหมาะสมไม่ก้าวร้าวจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยลง นอกจากนี้ พันธรัตน์ รักชอบสันติ ยังพบอีกว่าวีดีทัศน์ซึ่งเป็นหนึ่งในตัวแบบสัญลักษณ์มีอิทธิพลต่อการชะลอการได้รับความพึงพอใจในเด็กอนุบาล คือนักเรียนชั้นอนุบาลที่ได้ชมนิทานจากวีดีทัศน์จะมีความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจที่สูงกว่า

Jakibehuk and Semeriglio (1976) เสนอว่า การใช้ตัวแบบสามารถช่วยให้เด็กที่มีระดับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่ำ มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสูงขึ้นได้ ซึ่งในที่นี้ตัวแบบที่ใช้คือสื่อจากภาพยนตร์ โดยพวกเขาได้ทำการทดลองในเด็กอายุระหว่าง 3-10 ปี ผลปรากฏว่าเด็กที่ได้ชมตัวแบบจากภาพยนตร์ที่แสดงออกถึงพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยใช้เสียงตัวเองในการบรรยาย ก่อให้เกิดการเลียนแบบมากที่สุด ตรงกันข้ามกับเด็กในกลุ่มที่ไม่ได้ชมภาพยนตร์ เพราะเด็กกลุ่มนี้ไม่มีพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพิ่มมากขึ้นแต่อย่างใด เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Ballard and Crooks (1984) ก็ได้ผลสรุปในทำนองเดียวกัน กล่าวคือ เด็กที่ได้ชมตัวแบบภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม จะมีพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนี้ Cook and Applloni (1976) ได้กล่าวไว้ว่า ตัวแบบมีความสำคัญต่อการเลียนแบบพฤติกรรมต่างๆของเด็ก เขาได้ทำการทดลองโดยใช้ตัวแบบในนิทานเพื่อฝึกฝนเด็กที่ด้อยความสามารถในด้านการเรียน รวมไปถึงมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความก้าวร้าวและชอบแยกตัวออกจากผู้อื่น ผลปรากฏว่า เด็กในกลุ่มแรกที่ได้รับการฝึกฝนโดยดูตัวแบบจากนิทาน มีพฤติกรรมความร่วมมือ การยิ้ม และสัมผัสทางกายอย่างเป็นมิตรเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีส่วนกระตุ้นให้เด็กในกลุ่มที่สองที่ไม่ได้รับการฝึกฝนแต่อย่างใดเกิดการเลียนแบบในพฤติกรรมดังกล่าวเช่นเดียวกัน หลังจากปล่อยให้เด็กทั้งสองกลุ่มได้มีโอกาสเข้ามาเล่นด้วยกันในตอนท้าย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้นิทานเป็นตัวอย่างลักษณะอย่างหนึ่งเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของเด็กในระดับชั้นประถมศึกษา เพราะนิทานสามารถสร้างภาพในจินตนาการให้เด็กจินตนาการถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้น เห็นถึงเหตุและผลของสถานการณ์ เหตุที่ทำให้เกิดผลจากการกระทำของตัวละคร ให้เด็กเห็นเป็นแบบอย่างและเลือกที่จะปฏิบัติตามพฤติกรรมที่เหมาะสมและให้ผลทางบวก มากกว่าพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและให้ผลในทางลบ ดังที่เกิดขึ้นกับตัวละคร ดังนั้นการให้ตัวอย่างที่เหมาะสมโดยการเล่านิทานที่เกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการตั้งใจเรียน เช่น การขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบในหน้าที่ เชื้อฟังคำครูผู้สอน ไม่เกียจคร้าน ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง เป็นต้น นำส่งผลให้เกิดพฤติกรรมตั้งใจเรียนในเด็กที่ได้ฟังนิทานเพิ่มมากขึ้น

สำหรับโปรแกรมการใช้ตัวอย่างและการเสริมแรงเพื่อเพิ่มพฤติกรรมการตั้งใจเรียน นอกจากเรื่องตัวอย่างที่ผู้วิจัยเป็นผู้ใส่โปรแกรมเองแล้ว โปรแกรมนี้ยังได้ร่วมบูรณาการกับครูผู้สอนของเด็กด้วย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตัวนักเรียน ซึ่งครูผู้สอนรับผิดชอบในส่วนของงานให้การเสริมแรงทางบวก โดยการยิ้ม ชมเชย ประทับมือ แตะตัว และให้คะแนน การเสริมแรงจึงเป็นส่วนประกอบหนึ่งของโปรแกรมที่จะช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมให้แก่เด็กนักเรียนได้

นอกจากนี้ยังมีเทคนิคการแต่งพฤติกรรมที่สามารถสร้างพฤติกรรมการตั้งใจทำงานและการทำงานถูกต้องในเด็กที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งได้ (มณฑิรา ศรีชัย, 2543) ซึ่งกระบวนการแต่งพฤติกรรม (Shaping behavior) มีขั้นตอนดังนี้

1. ระบุพฤติกรรมเริ่มต้น เป้าหมาย และเงื่อนไขภายใต้การเกิดพฤติกรรมให้เฉพาะเจาะจง
2. ระบุพฤติกรรมต่างๆที่จะนำไปสู่พฤติกรรมเป้าหมายที่ตั้งไว้
3. เสริมแรงทันทีต่อพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมเป้าหมายที่ตั้งไว้
4. ระวังการเสริมแรงต่อพฤติกรรมที่ไม่มีความชัดเจนตรงกับพฤติกรรมเป้าหมายที่ตั้งไว้
5. มีการเสริมแรงอย่างต่อเนื่องต่อพฤติกรรมที่ใกล้เคียงพฤติกรรมเป้าหมายที่สุด
6. เมื่อเกิดพฤติกรรมย่อยที่จะนำไปสู่พฤติกรรมเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ต้องมีการเสริมแรงพฤติกรรมใกล้เคียงกับพฤติกรรมเป้าหมายนั้นไป จนกว่าเขาจะสามารถแสดงพฤติกรรมเป้าหมายได้

ยังมีการเสนออีกว่า การปรับพฤติกรรมโดยการชี้แนะโดยคำพูด การชี้แนะโดยท่าทาง การเสริมแรงทางบวก และการให้เวลานอกสามารถเพิ่มพฤติกรรมการขอของเล่นจากเพื่อนของเด็กก่อนวัยเรียนได้

Brown and Elliott (1965) ได้ทำการทดลองกับเด็กก่อนวัยเรียนโดยการให้ครูผู้สอนสนใจแค่ เฉพาะพฤติกรรมที่พึงประสงค์เท่านั้น กล่าวคือ ขอให้ครูทำการเสริมแรงเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แต่ให้เลิกสนใจต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก ผลปรากฏว่า พฤติกรรมก้าวร้าวทั้งทางกายและวาจาลดน้อยลงอย่างมาก เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของ Scott, Roger and Marian (1967) ที่ได้ทำการศึกษาทดลองเกี่ยวกับการใช้การเสริมแรงทางสังคมในการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้น การเสริมแรงทางสังคมอาจทำได้โดย ให้ความสนใจ ให้คำชมเชย และให้ความสนใจเมื่อนักเรียนทำพฤติกรรมที่เหมาะสม ผลที่ได้คือ นักเรียนมีความถี่ในการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง และมีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้น

Whitman, Mercurio, & Caponigri (1970) ได้ศึกษาผลของการเสริมแรงที่มีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก โดยใช้ตัวเสริมแรงที่เป็นอาหารร่วมกับตัวเสริมแรงทางสังคมเพื่อช่วยพัฒนาพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กพิการ 2 คน ซึ่งมักแยกตัวออกจากกลุ่มเพื่อน ผลสรุปคือ เด็กพิการทั้งสองคนมีพฤติกรรมการเข้าสังคมเพิ่มสูงขึ้น กล่าวคือ มีการเข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเล่นกับเพื่อนในวัยเดียวกันเพิ่มมากขึ้น

จากงานวิจัยทั้งหมดที่เสนอมานี้ สามารถสรุปได้ว่าการให้ตัวแบบที่เหมาะสมและการเสริมแรงที่เฉพาะเจาะจงในเวลาทันที ต่อพฤติกรรมที่ต้องการส่งเสริม นั้น มีแนวโน้มที่จะทำให้เด็กเพิ่มพฤติกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยจึงใช้ทั้ง 2 แนวคิดนี้ในการบูรณาการร่วมกันกับครูผู้สอนเพื่อพัฒนาโปรแกรมที่ใช้ตัวแบบและการเสริมแรงเพื่อพัฒนาพฤติกรรมตั้งใจเรียนให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนปลูกจิต โดยเลือกใช้นิทานเป็นตัวแบบ และใช้เทคนิคการเสริมแรงทางบวก โดยครูผู้สอนเป็นหลัก

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบโดยผู้วิจัยและการเสริมแรงทางบวกโดยครูผู้สอน ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยศึกษาผลจากการสังเกต

พฤติกรรมกาที่ตั้งใจเรียนจากผู้วิจัยและการประเมินความถี่พฤติกรรมกาที่ตั้งใจเรียนจากคุณครู
ควบคู่กับความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอนภายหลังการใส่โปรแกรม

สมมติฐาน

1. กลุ่มนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกาที่ตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง จะมีพฤติกรรมกาที่ตั้งใจเรียนมากกว่ากลุ่มนักเรียนก่อนการได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกาที่ตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง
2. กลุ่มนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกาที่ตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง จะมีพฤติกรรมกาที่ตั้งใจเรียนมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกาที่ตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง

คำจำกัดความในการวิจัย

1. พฤติกรรมกาที่ตั้งใจเรียน (ATTENTION LEARNING BEHAVIOR) หมายถึง การที่นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจและตั้งใจในขณะที่ครูสอน โดยไม่ไปกระทำการใดๆที่ถือเป็นการรบกวนหรือขัดขวางการเรียนรู้อันของตนเองและของผู้อื่น โดยพฤติกรรมกาที่ตั้งใจเรียนที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษา ได้แก่ การเข้าห้องเรียนตรงเวลา ความพร้อมในการเตรียมอุปกรณ์การเรียน การให้ความร่วมมือในการตอบคำถามในชั้นเรียน และการตั้งใจฟังขณะครูสอน เป็นต้น

2. โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกาที่ตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรงนี้ เป็นโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นร่วมกับครูผู้สอน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมโปรแกรมมีพฤติกรรมกาเรียนที่เหมาะสม และครูผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้โปรแกรมในการสอนจริง เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมกาเรียนที่ดีในอนาคต

โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกาที่ตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง เป็นโปรแกรมที่ผู้วิจัยและครูผู้สอนได้ร่วมกันบูรณาการขึ้น คือ ผู้วิจัยได้ให้ตัวแบบโดยการเล่านิทานแก่นักเรียนในกลุ่มทดลอง ซึ่งนิทานมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกาที่ตั้งใจเรียนทั้งในด้านความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง การเชื่อฟังคำสอนของครูผู้สอน เป็นต้น ควบคู่กับครูผู้สอนให้การเสริมแรงในชั้นเรียนเมื่อเห็นว่านักเรียนมีการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่สอดคล้องและ

เหมาะสมทันที ซึ่งวิธีที่ครูผู้สอนใช้ในการเสริมแรงได้แก่ การชมเชย การยิ้ม การให้เพื่อน ๆ ช่วย
 ปรบมือให้ การให้คะแนนเพิ่ม การให้ดาว เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการศึกษาว่าโปรแกรมที่ใช้มีนิทานเป็น
 ตัวแบบที่ดีควบคู่ไปกับการเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพจะมีส่วนช่วยให้พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของ
 นักเรียนในกลุ่มทดลองเพิ่มมากขึ้น และเพิ่มขึ้นมากกว่าในกลุ่มควบคุมหรือไม่

ขอบเขตงานวิจัย

1. การศึกษานี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง
 ระหว่างก่อนและหลังการได้รับโปรแกรม และเปรียบเทียบพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของเด็กที่ได้รับ
 โปรแกรมกับเด็กที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปลูกจิต ชุมชน
 บ่อนไก่ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมีกลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 30 คน ซึ่งทั้งหมดได้รับการ
 ประเมินจากคุณครูผู้สอนคนเดียวกัน และผู้สังเกตกลุ่มเดียวกัน

3. ตัวแปรงานวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น คือ การให้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบ
 และการเสริมแรง และการไม่ให้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการ
 เสริมแรง

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความถี่ของพฤติกรรมการตั้งใจเรียน (โดยการสังเกตของผู้วิจัย
 และโดยการประเมินจากครูผู้สอน)

ปัญหาการวิจัย

โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรงจะสามารถช่วย
 เพิ่มพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาได้หรือไม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนเพิ่มมากขึ้น
2. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการตั้งใจเรียนผ่านการเรียนรู้จากตัวแบบ
 ในนิทานและการเสริมแรงที่เหมาะสม

3. ครูผู้สอนสามารถควบคุมนักเรียนให้อยู่ในระเบียบขณะทำการสอนได้ดียิ่งขึ้น
4. ได้เครื่องมือที่ใช้พัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนที่มีคุณภาพต่อไป
5. ครูผู้สอนประยุกต์ใช้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนได้จริงในการสอนปกติ

บทที่ 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยชิ้นนี้เป็น งานวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-experimental designs) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใส่โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียน โดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง โดยการเปรียบเทียบคะแนนแบบวัดความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนในปัจจุบันจากครูผู้สอน, พฤติกรรมการตั้งใจเรียนในห้องเรียนโดยผู้สังเกต ควบคู่กับการสนใจคะแนนแบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนปลูกจิตชุมชนบ่อนไถ่ ห้องประถมศึกษาปีที่ 3/1 และ 3/2 ทั้งสิ้นจำนวน 60 คน เป็นเพศชายจำนวน 30 คน และเป็นเพศหญิง 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบบันทึกพฤติกรรมการตั้งใจเรียนในห้องเรียนโดยผู้สังเกต
2. แบบประเมินความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนในปัจจุบันจากครูผู้สอน
3. แบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอน
4. เทปอัดเสียงระยะเวลาสังเกตและระยะเวลาฉบับบันทึก
5. ปากกา
6. ดินสอสี

เครื่องมือประกอบโปรแกรม (บูรณาการร่วมกับครูผู้สอน)

1. แบบบันทึกการเรียนการสอนของครูผู้สอน
2. แบบบันทึกวิธีการแก้ไขพฤติกรรมของครูผู้สอน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. นิทานจำนวน 5 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องมีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแบบที่เหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีพฤติกรรมกระตุ้นใจเรียน และได้ผลตอบแทนที่ดีจากการมีพฤติกรรมกระตุ้นใจเรียนนั้น

นิทานที่ใช้ในโปรแกรมสำหรับกลุ่มทดลองได้แก่เรื่อง มดขยันกับต๊กแตนชอบสนุก กระทั่งน้อยครอบครัวปลานีโม ชาวไร่กับลูกชาย ขออีก 1 นาที และหน้าที่ของเด็กดี

ครั้งที่ 1 เรื่อง มดขยันกับต๊กแตนชอบสนุก

เรื่อง กระทั่งน้อย

ครั้งที่ 3 เรื่อง ครอบครัวปลานีโม

เรื่อง ชาวไร่กับลูกชาย

ครั้งที่ 7 เรื่อง ขออีก 1 นาที

2. อัดชีวประวัติของบุคคลที่ได้รับการยกย่องจากคนทั่วโลกที่จำนวน 2 เรื่อง และเป็นตัวแบบที่เหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีพฤติกรรมกระตุ้นใจเรียน และได้ผลตอบแทนที่ดีจากการมีพฤติกรรมกระตุ้นใจเรียนนั้น

อัดชีวประวัติของบุคคลที่ใช้ในโปรแกรมสำหรับกลุ่มทดลองได้แก่ นักปราชญ์ขงจื้อ นักวิทยาศาสตร์...การเป็นคนมีความพยายามและความอดทน

ครั้งที่ 2 เรื่อง นักปราชญ์ขงจื้อ

ครั้งที่ 5 เรื่อง นักวิทยาศาสตร์...การเป็นคนมีความพยายามและความอดทน

3. บทละครหุ่นมือจำนวน 3 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องมีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแบบที่เหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีพฤติกรรมกระตุ้นใจเรียน และได้ผลตอบแทนที่ดีจากการมีพฤติกรรมกระตุ้นใจเรียนนั้น

บทละครหุ่นมือที่ใช้ในโปรแกรมสำหรับกลุ่มทดลองได้แก่เรื่อง เต่าจอมเกียจคร้าน ลูกกวางหัวดี้อ หมिन้อยและภูเขาแห่งความพยายาม

ครั้งที่ 4 เรื่อง เต่าจอมเกียจคร้าน

ครั้งที่ 6 เรื่อง ลูกกวางหัวดี้อ

ครั้งที่ 8 เรื่อง หมिन้อยและภูเขาแห่งความพยายาม

เรื่อง หน้าที่ของเด็กดี

4. ตี๊กตาหุ่นมือสัตว์ที่ใช้แสดงละครหุ่นมือ
5. ฟ้าจากกันระหว่างผู้แสดงและกลุ่มทดลอง
6. อุปกรณ์ประกอบฉาก

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การพัฒนาแบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอน มีขั้นตอนดังนี้

1. สร้างข้อกระทงตามแนวคิดของ B.F. Skinner (1971) และ ทิศนา ขัมมณี (2548)

เกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกจากรูปแบบการสอนของครูผู้สอน โดยมีข้อกระทงขั้นแรกทั้งสิ้น 15 ข้อ

2. นำแบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอน ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจทางภาษา และประเมินความเหมาะสมของรูปแบบของแบบวัดกับเด็กนักเรียน และปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบวัดไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มทดสอบ ที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนชินวร จำนวน 100 คน

5. วิเคราะห์ข้อกระทงทั้ง 15 ข้อ โดยหา Corrected Item-Total Correlation พบว่า มีข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสูงกว่าค่า critical r ($r = .20, df = 98, p < .05$) 9 ข้อ และมีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ .68

ค่าความเที่ยงของการบันทึกพฤติกรรม

เพื่อให้ข้อมูลจากการสังเกตมีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงได้ทำการหาค่าความเที่ยงระหว่างผู้สังเกต (Interobserver reliability: IOR) ก่อนการเริ่มสังเกตจริง โดยใช้ข้อมูลจากผู้สังเกตทั้ง 2 คน ระหว่างทำการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง ในสภาพการณ์เดียวกัน สถานที่เดียวกัน และช่วงเวลาเดียวกัน แต่ทั้งนี้จะไม่มีการพูดคุยกันระหว่างผู้สังเกต ซึ่งงานวิจัยนี้ผู้สังเกตได้เลือกทำการบันทึกพฤติกรรมการตั้งใจเรียนแบบเป็นช่วงเวลา โดยผู้สังเกตจะดูว่านักเรียนมีพฤติกรรมเป้าหมายเกิดขึ้นหรือไม่ในช่วงเวลานั้นๆ (วิธีการสังเกตเหมือนในหัวข้อวิธีการเก็บข้อมูล) โดยสูตรหาค่าความเที่ยงระหว่างผู้สังเกต มีดังต่อไปนี้

$$\text{IOR (แบบช่วงเวลา)} = \frac{A}{A + D} \times 100$$

A คือ ผู้ทำการสังเกตบันทึกได้ตรงกัน

D คือ ผู้ทำการสังเกตบันทึกได้ไม่ตรงกัน

จากการหาค่าความเที่ยงของผู้สังเกต 2 คน ด้วย IOR ได้ค่าความเที่ยงระหว่างผู้สังเกตมากกว่าร้อยละ 90 แสดงว่าข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมระหว่างผู้วิจัยมีความน่าเชื่อถือ

วิธีการเก็บข้อมูล

งานวิจัยนี้แบ่งการเก็บข้อมูลออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน ดังต่อไปนี้

1. การเก็บข้อมูลโดยการสังเกตความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียน และให้คะแนนตามความถี่ของพฤติกรรมเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างพฤติกรรมการตั้งใจเรียน ทั้งในกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง และเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

1.1 ผู้วิจัยสุ่มเด็กนักเรียนในกลุ่มที่ต้องการเก็บข้อมูล จำนวน 5 คนเพื่อใช้ในการสังเกตพฤติกรรมการตั้งใจเรียน

1.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทั้งสิ้น 4 พฤติกรรม ได้แก่ การเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลา ความพร้อมในการเตรียมอุปกรณ์การเรียน การให้ความร่วมมือในการตอบคำถามในชั้นเรียน และการตั้งใจฟังขณะครูสอน แต่ละพฤติกรรมจะมีคะแนนความถี่พฤติกรรมละ 50 คะแนน รวม 4 พฤติกรรม คะแนนรวม 200 คะแนนซึ่งอนุमानว่าเป็นคะแนนของนักเรียนทั้งกลุ่ม (คะแนนเต็มต่อนักเรียน 1 คนคือ 10 คะแนนต่อพฤติกรรม รวม 40 คะแนน) และมีเกณฑ์การให้คะแนนที่แตกต่างกันในแต่ละพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1.2.1 การเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลา คะแนนเต็ม 10 คะแนนต่อคน นักเรียนจะได้รับคะแนน 10 คะแนน เมื่อเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลาหรือเข้าก่อนเวลาเรียน 9 คะแนน เมื่อเข้าเรียนสายจากเวลาเข้าเรียน 1 นาที ตามลำดับ และได้ 0 คะแนนเมื่อเข้าห้องเรียนสายเกิน 10 นาทีหรือมากกว่า

1.2.2 ความพร้อมในการเตรียมอุปกรณ์การเรียน คะแนนเต็ม 10 คะแนนต่อคน นักเรียนจะได้รับ 5 คะแนน เมื่อเตรียมหนังสือที่ใช้เรียนในรายวิชานั้นมา และอีก 5 คะแนน เมื่อเตรียมเครื่องเขียนในวิชาเรียนนั้นมา

1.2.3 การให้ความร่วมมือในการตอบคำถามในชั้นเรียน คะแนนเต็ม 10 คะแนนต่อคน ให้คะแนนจากการถามคำถามในห้องเรียนของครูผู้สอนเฉลี่ย 10 ครั้ง นักเรียนมีพฤติกรรมสนใจ (ยกมือขอตอบคำถาม, ส่งเสียงขอตอบคำถาม, ส่งเสียงตอบคำถาม) ที่จะตอบคำถามพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่งก็ครั้ง จะได้รับคะแนนตามนั้น

1.2.4 การตั้งใจฟังขณะครูสอน คะแนนเต็ม 10 คะแนนต่อคน ให้คะแนนตามความถี่ของพฤติกรรม โดยผู้วิจัยเก็บความถี่ทุก 5 นาที จำนวนทั้งสิ้น 10 ครั้ง โดยใช้เครื่องอัดเสียง นับเวลาเป็นเครื่องจับเวลา เพื่อให้สัญญาต่อผู้สังเกต 2 คนตรงกันเมื่อถึงเวลาสังเกตพฤติกรรม ตั้งใจฟังขณะครูสอน (ตามองที่ครูผู้สอนและแสดงความสนใจ, ตามองตามบนกระดานที่ครูผู้สอนชี้, ก้มหน้าอ่านหนังสือที่ครูสั่งให้อ่าน, ก้มหน้าจดตามบนกระดาน)

2.การเก็บข้อมูลโดยการประเมินความถี่พฤติกรรมที่ตั้งใจเรียนโดยครูผู้สอน โดยให้คะแนนตามการประเมินพฤติกรรมเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่อ 4 พฤติกรรมที่สนใจ ได้แก่ การเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลา ความพร้อมในการเตรียมอุปกรณ์การเรียน การให้ความร่วมมือในการตอบคำถามในชั้นเรียน และการตั้งใจฟังขณะครูสอน จากครูผู้สอนคนละท่านกับครูที่ร่วมบูรณาการโปรแกรมของผู้วิจัย เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบร้อยละความแตกต่างของพฤติกรรมที่ตั้งใจเรียน ทั้งในกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง และเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

3.การเก็บข้อมูลด้วยแบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอนในกลุ่มทดลอง โดยการให้นักเรียนระบายสีลงบนใบหน้าการ์ตูนที่แสดงถึงความชอบ เฉยๆ และไม่ชอบ ต่อพฤติกรรมของครูผู้สอนในแบบวัด เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอนของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

ขั้นตอนและวิธีการทดลอง

ขั้นเตรียมการ

สำหรับขั้นตอนการเตรียมการเป็นการดำเนินงานในส่วนของการติดต่อขออนุมัติให้ดำเนินการทดลองจากรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของโรงเรียนปลุกจิต ชุมชนบ่อนไก่ และประสานงานกับคุณครูผู้เข้าร่วมโครงการในส่วนของการคัดเลือกระดับชั้นและห้องเพื่อเข้าร่วมการทดลอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยเข้าไปทำความรู้จักกับรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของโรงเรียนปลุกจิตด้วยการแนะนำจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชูพงศ์ ปัญจมะวัต พร้อมทำความรู้จักชุมชนบ่อนไก่ และโรงเรียนปลุกจิตไปในเวลาเดียวกัน
2. ผู้วิจัยร่วมเป็นผู้ช่วยวิทยากรใน โครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนโรงเรียนปลุกจิต เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียน และขออนุญาตทำงานวิจัยในโรงเรียน โดยบูรณาการร่วมกับครูผู้สอนในชั้นเรียนด้วย
3. ผู้วิจัยเข้าพบคุณครู อุสสารี เรืองเนตร์ ผู้ประสานงานโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรม การตั้งใจเรียน เพื่อนัดแนะวิธีการดำเนินงาน ระยะเวลาในการดำเนินงาน เอกสารที่ต้องการจากครูผู้สอน และระดับชั้นที่จะใช้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (โดยการสุ่มเลือกห้องที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม) พร้อมทำความคุ้นเคยกับเด็กนักเรียน
4. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากทางคณะ
5. ผู้วิจัยส่งมอบหนังสือราชการแก่โรงเรียนปลุกจิตพร้อมทั้งรายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย และเครื่องมือแบบวัดต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติให้เข้าร่วมทำการวิจัยในบริเวณโรงเรียนได้
6. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับคุณครู สุภาพร โตงาม ที่ร่วมกันบูรณาการโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรม การตั้งใจเรียน เพื่อทำความเข้าใจและวางแผนงานก่อนการเริ่มปฏิบัติงานจริง
7. ผู้วิจัยทำกิจกรรมและอยู่ร่วมกับเด็กเพื่อสร้างความคุ้นเคยก่อนเริ่มทำการทดลอง

ขั้นเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง

ก่อนการทดลองด้วยการใส่โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรม การตั้งใจเรียนโดยตัวแบบและการเสริมแรงในกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลก่อนการทดลองเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบกับข้อมูลหลังการทดลอง ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลพฤติกรรม การตั้งใจเรียนของนักเรียนจากคุณครูผู้สอนด้วยแบบประเมินความถี่พฤติกรรม การตั้งใจเรียนของนักเรียนในปัจจุบันที่ประเมินทั้งห้องกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลนักเรียนด้วยแบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอนในห้องกลุ่มทดลอง
3. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสังเกตแล้วบันทึกลงแบบบันทึกพฤติกรรม การตั้งใจเรียนในห้องเรียนโดยผู้สังเกตทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ขั้นทดลอง

ขั้นการทดลองใช้ระยะเวลาในการทดลองใส่โปรแกรมประมาณ 1 เดือน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของผู้วิจัย และส่วนของคุณครูผู้สอน ดังต่อไปนี้

1. ส่วนของผู้วิจัยจะรับผิดชอบในการใส่ตัวแบบที่มีพฤติกรรม การตั้งใจเรียนแก่ห้องกลุ่มทดลอง จำนวน 8 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ โดยการเล่านิทาน, อัดชีวประวัติในรูปแบบการ์ตูน และแสดงละครหุ่นมือ สลับกันไปเป็นเวลา 15 นาที ก่อนกลุ่มทดลองเข้าห้องเรียน
2. ส่วนของคุณครูผู้สอนรับผิดชอบในการให้การเสริมแรงแก่กลุ่มทดลองเมื่อกลุ่มทดลองมีพฤติกรรม การตั้งใจเรียน ตลอดการใส่โปรแกรม

ขั้นเก็บข้อมูลหลังการทดลอง

หลังการทดลองด้วยการใส่โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรม การตั้งใจเรียนโดยตัวแบบและการเสริมแรงในกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลหลังการทดลองอีกครั้งเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบกับข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนจากคุณครูผู้สอนด้วยแบบประเมินความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนในปัจจุบันที่ประเมินทั้งห้องกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลนักเรียนด้วยแบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอนในห้องกลุ่มทดลองอีกครั้ง
3. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสังเกตแล้วบันทึกลงแบบบันทึกพฤติกรรมการตั้งใจเรียนในห้องเรียนโดยผู้สังเกตทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอีกครั้ง

มกราคม- กุมภาพันธ์ 2555						
อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
	9	<u>10</u> ติดต่อผอ./ครูผู้สอน	<u>11</u> ทำความเข้าใจคนเคยนร.	12	<u>13</u> หาค่า IOR	14
15	16	<u>17</u> observer I	<u>18</u> ข้อมูลก่อนทดลอง I	19	<u>20</u> ใส่โปรแกรมครั้งที่ 1	21
22	23	<u>24</u> ใส่โปรแกรมครั้งที่ 2	<u>25</u> ใส่โปรแกรมครั้งที่ 3	26	<u>27</u> ใส่โปรแกรมครั้งที่ 4	28
29	30	31	1	2	3	4
5	6	<u>7</u> ใส่โปรแกรมครั้งที่ 5	<u>8</u> ใส่โปรแกรมครั้งที่ 6	9	<u>10</u> ใส่โปรแกรมครั้งที่ 7	11
12	13	<u>14</u> ใส่โปรแกรมครั้งที่ 8	<u>15</u> ขอแผนการสอนครู	16	<u>17</u> Observer II , เก็บข้อมูลครั้งสุดท้าย	18

ภาพที่ 3 แสดงแผนการดำเนินงานชั้นเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง, ชั้นทดลอง และ ชั้นเก็บข้อมูลหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เพื่อวิเคราะห์ว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความเท่าเทียมกัน ไม่มีความต่างในพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของทั้งสองกลุ่มจากการสังเกตของผู้วิจัย โดยใช้สถิติ Independent-sample *t*-test เพื่อทดสอบคะแนนความถี่จากการสังเกตพฤติกรรมการตั้งใจเรียนในห้องเรียนโดยผู้สังเกตเปรียบเทียบคะแนนของทั้ง 2 กลุ่มก่อนการทดลองว่าจะไม่มีความแตกต่างของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ก่อนที่จะเริ่มการใส่โปรแกรม
2. เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 1 ในส่วนของการสังเกตโดยผู้วิจัย โดยใช้สถิติ Paired-sample *t*-test เพื่อทดสอบคะแนนความถี่ของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนในห้องเรียนโดยผู้สังเกต เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง อภิปรายร่วมกับผลการประเมินเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยครูผู้สอน
3. เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 2 ในส่วนของการสังเกตโดยผู้วิจัย โดยใช้สถิติ Independent-sample *t*-test เพื่อทดสอบคะแนนความถี่ของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนในห้องเรียนโดยผู้สังเกต เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความถี่ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง อภิปรายร่วมกับผลการประเมินเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยครูผู้สอน
4. เพื่อวิเคราะห์ผลความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอน โดยใช้สถิติ Paired-sample *t*-test เพื่อทดสอบผลจากแบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอน เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนต่อครูผู้สอนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบโดยผู้วิจัยและการเสริมแรงโดยครูผู้สอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยศึกษาผลจากการสังเกตความถี่และให้คะแนนพฤติกรรมการตั้งใจเรียนจากผู้วิจัยและการประเมินความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนจากคุณครู ควบคู่กับความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอนโดยมีสมมติฐานดังนี้

1. กลุ่มนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง จะมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนมากกว่ากลุ่มนักเรียนก่อนการได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง
2. กลุ่มนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง จะมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง

ผลการวิเคราะห์คะแนนความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยผู้วิจัยและการประเมินความถี่โดยคุณครูผู้สอน ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในระยะเวลาก่อนและหลังการได้รับพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง ร่วมกับผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอนและการสอนของคุณครูผู้สอนในชั้นเรียนตามหลักการเสริมแรง ซึ่งปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1

ตารางแสดงคะแนนความถี่ของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยการสังเกตจากผู้วิจัย จำแนกออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่ม		ก่อนการทดลอง				หลังการทดลอง			
		B1(50)	B2(50)	B3(50)	B4(50)	B1(50)	B2(50)	B3(50)	B4(50)
กลุ่ม ทดลอง (3/2)	คะแนน	48	50	25	36.5	50	40	47	43.5
	รวม	159.5				180.5			
กลุ่ม ควบคุม (3/1)	คะแนน	48	45	27.5	42	48	42.5	43	34.5
	รวม	162.5				168			

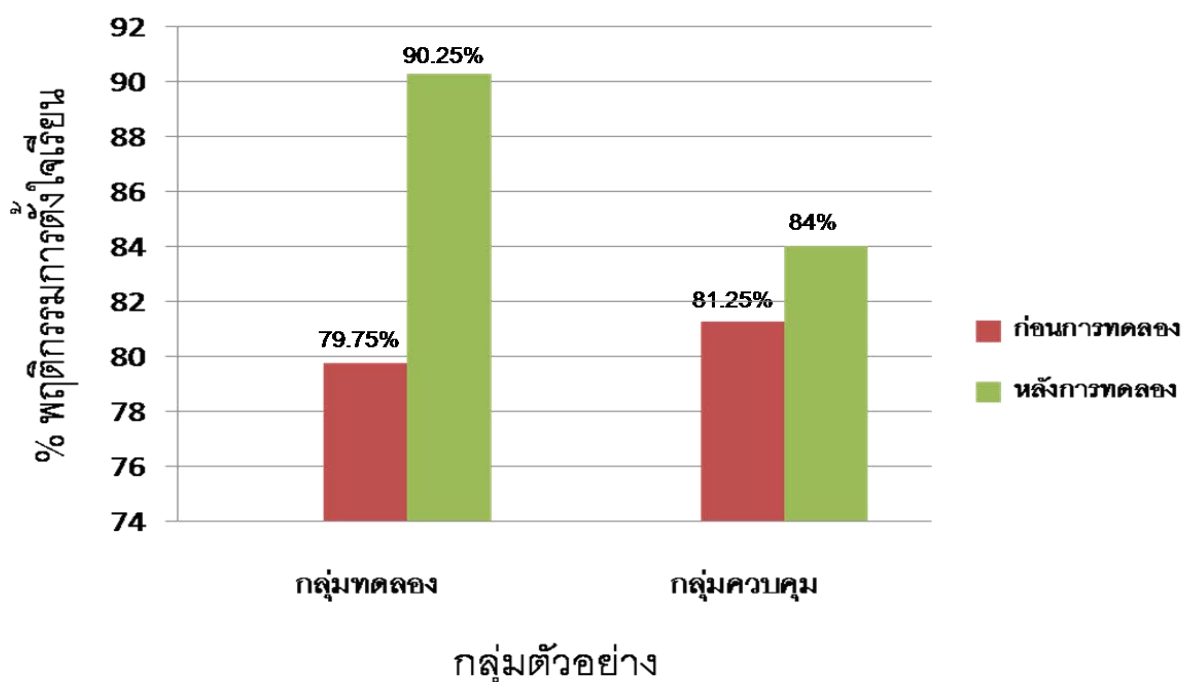
หมายเหตุ : B1-B4 คือ พฤติกรรมทั้ง 4 ที่ผู้วิจัยสังเกตเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการวัดพฤติกรรมการตั้งใจเรียน ได้แก่ พฤติกรรมกรเข้าห้องเรียน, พฤติกรรมกรเตรียมอุปกรณ์การเรียน, พฤติกรรมกรตอบคำถามในชั้นเรียน และพฤติกรรมกรตั้งใจฟังระหว่างครูสอน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเกตและให้คะแนนความถี่ของพฤติกรรมทั้ง 4 ในน้ำหนักเท่ากัน คือพฤติกรรมละ 50 คะแนน โดยมีเกณฑ์การเก็บข้อมูลดังที่กล่าวไปแล้วในบทที่ 2 ซึ่งคะแนนในแต่ละพฤติกรรมมาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนความถี่ของผู้สังเกต 2 คนที่มีค่า IOR มากกว่า ร้อยละ 90

ตารางที่ 2

ตารางแสดงร้อยละของคะแนนความถี่พฤติกรรมการศึกษาที่เรียนโดยการสังเกตจากผู้วิจัย
จำแนกออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ระยะการทดลอง		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
ก่อนการทดลอง	คะแนนรวม	159.5	162.5
	ร้อยละ	79.75%	81.25%
หลังการทดลอง	คะแนนรวม	180.5	168
	ร้อยละ	90.25%	84%
คะแนนเต็ม		200	200

ภาพที่ 4 แสดงร้อยละของพฤติกรรมการศึกษาที่เรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในช่วงก่อนได้โปรแกรมและช่วงหลังได้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการศึกษาที่เรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรงจากการสังเกตโดยผู้วิจัย

จากตารางที่ 2 และภาพที่ 4 สามารถอธิบายได้ว่า

กลุ่มทดลองมีคะแนนจากการสังเกตความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยผู้วิจัยในช่วงก่อนการทดลอง ร้อยละ 79.75 และในช่วงหลังการทดลอง ร้อยละ 90.25

กลุ่มควบคุมมีคะแนนจากการสังเกตความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยผู้วิจัยในช่วงก่อนการทดลอง ร้อยละ 81.25 และในช่วงหลังการทดลอง ร้อยละ 84

ซึ่งคะแนนของกลุ่มทดลองในช่วงหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนความถี่พฤติกรรมตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลองในช่วงก่อนการทดลองร้อยละ 10.50 และสูงกว่าคะแนนของกลุ่มควบคุมหลังการทดลองร้อยละ 6.25

ตารางที่ 3

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (Paired sample t-test)

	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
ก่อนการทดลอง	7.98	2.13	2.01*	.02
หลังการทดลอง	9.15	1.37		

* $p < .05$ (one-tailed)

จากตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจากความถี่ของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในช่วงก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ด้วย Paired sample *t*-test พบว่า คะแนนความถี่เฉลี่ยพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลองในช่วงหลังการทดลอง ($M = 9.15$, $SD = 2.13$) สูงกว่าคะแนนความถี่เฉลี่ยพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลองในช่วงก่อนการทดลอง ($M = 7.98$, $SD = 1.37$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.01$, $p < .05$)

ตารางที่ 4

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (Independent sample t-test)

กลุ่ม	ก่อนการทดลอง		T	P	หลังการทดลอง		t	P
	M	SD			M	SD		
กลุ่มทดลอง	7.98	.29	.52	.62	9.15	.61	2.17*	.03
กลุ่มควบคุม	8.13	.58			8.4	.48		

* $p < .05$ (one-tailed)

จากตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจากความถี่ของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนและหลังการทดลอง ด้วย Independent sample t-test พบว่า

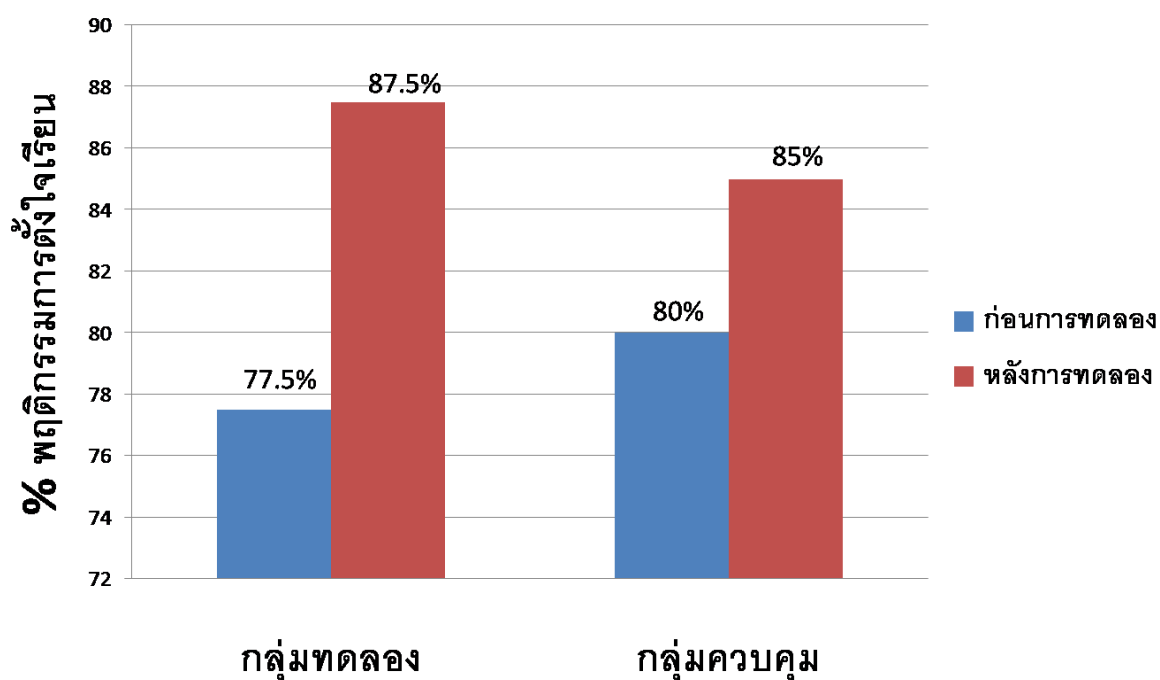
คะแนนความถี่เฉลี่ยพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลองในช่วงก่อนการทดลอง ($M = 7.98$, $SD = .29$) กับคะแนนความถี่เฉลี่ยพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มควบคุมในช่วงก่อนการทดลอง ($M = 8.13$, $SD = .58$) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = .52$, $p > .05$)

คะแนนความถี่เฉลี่ยพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลองในช่วงหลังการทดลอง ($M = 9.15$, $SD = .61$) สูงกว่าคะแนนความถี่เฉลี่ยพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มควบคุมในช่วงหลังการทดลอง ($M = 8.4$, $SD = .48$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.05$ ($t = 2.17$, $p < .05$)

ตารางที่ 5

ตารางแสดงร้อยละผลการประเมินความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนจากคุณครู จำแนก
ออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ระยะการทดลอง		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
ก่อนการทดลอง	คะแนนรวม	155	160
	ร้อยละ	77.5%	80%
หลังการทดลอง	คะแนนรวม	175	170
	ร้อยละ	87.5%	85%
คะแนนเต็ม		200	200

ภาพที่ 5 แสดงร้อยละของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในช่วงก่อนได้โปรแกรมและช่วงหลังได้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรงจากการประเมินโดยครูผู้สอน

จากตารางที่ 5 และภาพที่ 5 สามารถอธิบายได้ว่า

กลุ่มทดลองได้รับคะแนนการประเมินความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยครูผู้สอนในช่วงก่อนการทดลอง ร้อยละ 77.5 และในช่วงหลังการทดลอง ร้อยละ 87.5

กลุ่มควบคุมได้รับคะแนนการประเมินความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยครูผู้สอนในช่วงก่อนการทดลอง ร้อยละ 80 และในช่วงหลังการทดลอง ร้อยละ 85

ซึ่งคะแนนการประเมินความถี่พฤติกรรมตั้งใจเรียนจากครูผู้สอนของกลุ่มทดลองในช่วงหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนการประเมินความถี่พฤติกรรมตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลองในช่วงก่อนการทดลองร้อยละ 10 และสูงกว่าคะแนนของกลุ่มควบคุมหลังการทดลองร้อยละ 2.5

ตารางที่ 6

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีต่อครูผู้สอน ในช่วงที่ได้รับการทดลอง ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (Paired sample t-test)

	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
ก่อนการทดลอง	2.56	.24	2.23*	.03
หลังการทดลอง	2.64	.20		

* $p < .05$ (two-tailed)

จากตารางที่ 6 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีต่อครูผู้สอน ในช่วงก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ด้วย Paired sample t-test พบว่า ค่าความพึงพอใจที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีต่อครูผู้สอนในช่วงก่อนการทดลอง ($M = 2.56$, $SD = .24$) กับค่าความพึงพอใจที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีต่อครูผู้สอนในช่วงหลังการทดลอง ($M = 2.64$, $SD = .20$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.23$, $p < .05$)

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งการทดลอง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยตัวแบบและการเสริมแรงต่อพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 กลุ่มนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง จะมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนมากกว่ากลุ่มนักเรียนก่อนการได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง

ผลการทดลองสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 กล่าวคือ จากคะแนนการสังเกตความถี่โดยผู้วิจัยในตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง มีคะแนนความถี่ของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนมากกว่านักเรียนกลุ่มทดลองก่อนได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากผลของการประเมินความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยครูผู้สอนในตารางที่ 5 พบว่า หลังจากได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยตัวแบบและการเสริมแรง นักเรียนมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนร้อยละ 87.5 ซึ่งมากกว่าก่อนการได้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนที่มีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนร้อยละ 77.5

จากผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆที่กล่าวถึงผลของตัวแบบและการเสริมแรงกับพฤติกรรมต่างๆ เช่น ตัวแบบมีความสำคัญต่อการเลียนแบบพฤติกรรมของเด็กที่ต่อความสามารถในด้านการเรียน (Cook and Apploni, 1976) ตัวแบบสามารถช่วยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสูงขึ้น (Jakibehuk and Semeriglio, 1976) การเสริมแรงสามารถสร้างพฤติกรรมตั้งใจทำงานและทำงานถูกต้องของเด็ก และงานวิจัยอื่นๆที่ศึกษาผลของนิทานต่อพฤติกรรมต่างๆ เช่น พฤติกรรมปฏิเสธคนแปลกหน้า (พนิตตา แสงวณิช, 2546) พฤติกรรมก้าวร้าว (สิริลักษณ์ รัตนสุวัจน์, 2549)

นอกจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว สามารถอธิบายผลการวิจัยได้จาก 2 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เราใช้เป็นแนวคิดหลักในการสร้างโปรแกรมพฤติกรรมการตั้งใจเรียน กล่าวคือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม และทฤษฎีเงื่อนไขแบบผลกรรม เนื่องจากการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเกิดจากการ

สังเกตหรือเลียนแบบ (Bandura, 1963) ซึ่งมีกระบวนการในการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ กระบวนการความใส่ใจ กระบวนการจดจำ กระบวนการแสดงพฤติกรรม กระบวนการจูงใจ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2534) ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของผู้ใส่โปรแกรมที่เหมาะสมจะเสริมสร้างพฤติกรรมการตั้งใจเรียนแก่นักเรียน ซึ่งโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนที่ผู้วิจัยใช้นั้นจุดสำคัญอยู่ที่การออกแบบมาให้เป็นโปรแกรมที่ต้องอาศัยการบูรณาการระหว่างผู้วิจัยและครูผู้สอนเป็น 2 ด้าน ด้านแรก ผู้วิจัยรับหน้าที่ในการให้ตัวแบบ เนื่องจากเด็กที่ได้รับตัวแบบที่ดีก็มักมีโอกาสพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมตามตัวแบบ โดยผู้วิจัยใช้ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ได้แก่นิทานที่มีเนื้อหาเหมาะสมเกี่ยวกับพฤติกรรมการตั้งใจเรียน เพราะนิทานจะช่วยให้เด็กสามารถคิดและแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการปฏิบัติตน (เกริก ยूनพันธุ์, 2539 และ กิ่งแก้ว อุตถากร, 2519) นิทานเป็นตัวแบบที่เกิดขึ้นในจินตนาการของเด็กทำให้เด็กเห็นถึงเหตุและผลของการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมเหมือนตัวแบบในนิทาน และเลือกทำตามพฤติกรรมที่ได้ผลกรรมทางบวก (B.F. Skinner, 1971) ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมตั้งใจเรียนตามตัวแบบในนิทาน ด้านที่ 2 คือ การเสริมแรงโดยครูผู้สอน เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดพฤติกรรมการตั้งใจเรียนเพิ่มมากขึ้น การเสริมแรงคือการทำให้เพิ่มมากขึ้นหรือเกิดการตอบสนองมากขึ้น (B.F. Skinner, 1971) ครูผู้สอนใช้ตัวเสริมแรงทางสังคมเช่น การยิ้ม การปรบมือ การพยักหน้า การสบตา และตัวเสริมแรงทางบวกที่เป็นเบียร์อรรถกร เช่น คะแนน เป็นต้น การให้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนต้องอาศัยการพูดคุยประสานงาน และทำความเข้าใจให้ประสานกัน เพื่อให้ทั้งผู้วิจัยและครูผู้สอนใช้ตัวแบบและการเสริมแรงอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

จึงสรุปได้ว่าการให้ตัวแบบโดยการเล่านิทานร่วมกับการเสริมแรงโดยครูผู้สอน ช่วยให้นักที่ ได้รับตัวแบบการตั้งใจเรียนมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนที่เพิ่มขึ้น เด็กที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง จึงมีคะแนนความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนและการประเมินพฤติกรรมการตั้งใจเรียนที่สูงขึ้น

สมมติฐานที่ 2 กลุ่มนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง จะมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง

ผลการทดลองสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 กล่าวคือ จากคะแนนการสังเกตความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยผู้วิจัยในตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง มีคะแนนความถี่ของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากผลของการประเมินความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยครูผู้สอนในตารางที่ 5 พบว่า หลังจากได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยตัวแบบและการเสริมแรง นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนร้อยละ 87.5 ซึ่งมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนที่มีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนร้อยละ 85

ซึ่งสามารถอธิบายผลได้เหมือนกับสมมติฐานข้อที่ 1 คือ การให้ตัวแบบของผู้วิจัยและการเสริมแรงโดยครูผู้สอน ช่วยให้พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยตัวแบบและการเสริมแรงเพิ่มมากขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียน

นอกจากผลการวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานทั้ง 2 ข้อแล้ว ผู้วิจัยยังสนใจถึงการวัดความพึงพอใจของผู้เรียนต่อบุคคลรอบด้านที่มีส่วนร่วมในโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยตัวแบบและการเสริมแรง ผู้วิจัยจึงศึกษาความแตกต่างของความพึงพอใจของนักเรียนต่อครูผู้สอนทั้งก่อนและหลังการได้รับโปรแกรม พบว่าค่าความพึงพอใจที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีต่อครูผู้สอนในช่วงก่อนการทดลอง กับค่าความพึงพอใจที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีต่อครูผู้สอนในช่วงหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังได้รับโปรแกรม นักเรียนมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อครูผู้สอนสูงกว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจก่อนได้รับโปรแกรม แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนอาจส่งผลต่อความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อครูผู้สอน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบโดยผู้วิจัยและการเสริมแรงโดยครูผู้สอน ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยศึกษาผลจากการสังเกตพฤติกรรมการตั้งใจเรียนจากผู้วิจัยและการประเมินความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนจากคุณครู ควบคู่กับความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอนภายหลังการใส่โปรแกรม

สมมติฐาน

1. กลุ่มนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง จะมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนมากกว่ากลุ่มนักเรียนก่อนการได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง
2. กลุ่มนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง จะมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนปลูกจิตชุมชนบ่อนไก่อี ห้องประถมศึกษาปีที่ 3/1 และ 3/2 ทั้งสิ้นจำนวน 60 คน เป็นเพศชายจำนวน 30 คน และเป็นเพศหญิง 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบประเมินความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนในปัจจุบันจากครูผู้สอน
2. แบบบันทึกพฤติกรรมการตั้งใจเรียนในห้องเรียนโดยผู้สังเกต

3. แบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอน
4. เทปอัดเสียงระยะเวลาสังเกตและระยะเวลาฉบับที่ก
5. ปากกา
6. ดินสอสี

เครื่องมือประกอบโปรแกรม (บูรณาการร่วมกับครูผู้สอน)

1. แบบบันทึกการเรียนการสอนของครูผู้สอน
2. แบบบันทึกวิธีการแก้ไขพฤติกรรมของครูผู้สอน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. นิทานจำนวน 5 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องมีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแบบที่เหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนและได้ผลตอบแทนที่ดีจากการมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนนั้น ได้แก่
  - 1.1 มดขยันกับต๊กแตนชอบสนุก
  - 1.2 กระต่ายน้อย
  - 1.3 ครอบครัวปลาโม
  - 1.4 ชาวไร่กับลูกชาย
  - 1.5 ขออีก 1 นาที
2. อัดชีวประวัติของบุคคลที่ได้รับการยกย่องจากคนทั่วโลก จำนวน 2 เรื่อง และเป็นตัวแบบที่เหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนและได้ผลตอบแทนที่ดีจากการมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนนั้น ได้แก่
  - 2.1 นักปราชญ์ขงจื้อ
  - 2.2 เรื่อง นักวิทยาศาสตร์...การเป็นคนมีความพยายามและความอดทน
3. บทละครหุ่นมือจำนวน 3 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องมีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแบบที่เหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนและได้ผลตอบแทนที่ดีจากการมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียนนั้น ได้แก่
  - 3.1 เต่าจอมเกียจคร้าน

3.2 ลูกกวางหัวดี

3.3 หมี่น้อยและภูเขาแห่งความพยายาม

3.4 หน้าที่ของเด็กดี

4. ตึกตาหูนมมือสัตว์ที่ใช้แสดงละครหูนมมือ
5. ผ้าฉากกันระหว่างผู้แสดงและกลุ่มทดลอง
6. อุปกรณ์ประกอบฉาก

ขั้นตอนและวิธีการทดลอง

ขั้นเตรียมการ

1. ผู้วิจัยเข้าไปทำความรู้จักกับรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของโรงเรียนปลูกจิต พร้อมทั้งทำความรู้จักกับชุมชนบ่อนไก่ และโรงเรียนปลูกจิตไปในเวลาเดียวกัน
2. ผู้วิจัยร่วมเป็นผู้ช่วยวิทยากรในโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนโรงเรียนปลูกจิต เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียน และขออนุญาตทำงานวิจัยในโรงเรียน
3. ผู้วิจัยเข้าพบคุณครูผู้ประสานงานเพื่อนัดแนะวิธีการดำเนินงานและชี้แจงรายละเอียดต่างๆ พร้อมทำความคุ้นเคยกับเด็กนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากทางคณะ
5. ผู้วิจัยส่งมอบหนังสือราชการแก่โรงเรียนปลูกจิตพร้อมทั้งรายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย และเครื่องมือแบบวัดต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติให้เข้าร่วมทำการวิจัยในบริเวณโรงเรียนได้
6. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับคุณครูที่ร่วมกันบูรณาการโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรม การตั้งใจเรียน เพื่อทำความเข้าใจและวางแผนงานก่อนการเริ่มปฏิบัติงานจริง
7. ผู้วิจัยทำกิจกรรมและอยู่ร่วมกับเด็กเพื่อสร้างความคุ้นเคยก่อนเริ่มทำการทดลอง

ขั้นเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลคุณครูผู้สอนด้วยแบบประเมินความถี่พฤติกรรม การตั้งใจเรียนของนักเรียนในปัจจุบันจากครูผู้สอนที่ประเมินทั้งห้องกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลนักเรียนด้วยแบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอนในห้องกลุ่มทดลอง
3. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสังเกตแล้วบันทึกลงแบบบันทึกพฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียนในห้องเรียนโดยผู้สังเกตทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ขั้นทดลอง

1. ส่วนของผู้วิจัยจะรับผิดชอบในการใส่ตัวแบบที่มีพฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียนแก่ห้องกลุ่มทดลอง จำนวน 8 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ โดยการเล่านิทาน, อัดซีวประวัติในรูปแบบการ์ตูน และแสดงละครหุ่นมือ สลับกันไปเป็นเวลา 15 นาทีก่อนกลุ่มทดลองเข้าห้องเรียน
2. ส่วนของคุณครูผู้สอนรับผิดชอบในการให้การเสริมแรงแก่กลุ่มทดลองเมื่อกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียน ตลอดการใส่โปรแกรม

ขั้นเก็บข้อมูลหลังการทดลอง

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลคุณครูผู้สอนด้วยแบบประเมินความถี่พฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนในปัจจุบันจากครูผู้สอนที่ประเมินทั้งห้องกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลนักเรียนด้วยแบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอนในห้องกลุ่มทดลอง
3. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสังเกตแล้วบันทึกลงแบบบันทึกพฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียนในห้องเรียนโดยผู้สังเกตทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เพื่อวิเคราะห์ว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความเท่าเทียมกัน ไม่มีความต่างในพฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียนของทั้งสองกลุ่มจากการสังเกตของผู้วิจัย โดยใช้สถิติ Independent-sample *t*-test เพื่อทดสอบคะแนนความถี่จากการสังเกตพฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียนในห้องเรียนโดยผู้สังเกตเปรียบเทียบคะแนนของทั้ง 2 กลุ่มก่อนการทดลองว่าจะไม่มีความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการตั้งใจเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ก่อนที่จะเริ่มการใส่โปรแกรม

2. เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 1 ในส่วนของการสังเกตโดยผู้วิจัย โดยใช้สถิติ Paired-sample *t*-test เพื่อทดสอบคะแนนความถี่ของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนในห้องเรียนโดยผู้สังเกต เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง อภิปรายร่วมกับผลการประเมินเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยครูผู้สอน
3. เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 2 ในส่วนของการสังเกตโดยผู้วิจัย โดยใช้สถิติ Independent-sample *t*-test เพื่อทดสอบคะแนนความถี่ของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนในห้องเรียนโดยผู้สังเกต เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความถี่ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง อภิปรายร่วมกับผลการประเมินเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยครูผู้สอน
4. เพื่อวิเคราะห์ผลความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอน โดยใช้สถิติ Paired-sample *t*-test เพื่อทดสอบผลจากแบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอน เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนต่อครูผู้สอนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ผลการวิจัย

1. กลุ่มนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง มีพฤติกรรมการตั้งใจเรียน ($M = 9.15, SD = 2.13$) มากกว่ากลุ่มนักเรียนก่อนการได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง ($M = 7.98, SD = 1.37$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.01, p < .05$) เมื่อทดสอบหลังการให้โปรแกรม
2. กลุ่มนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง มีพฤติกรรมการตั้งใจเรียน ($M = 9.15, SD = .61$) มากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรง ($M = 8.4, SD = .48$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.17, p < .05$) เมื่อทดสอบหลังการให้โปรแกรม

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาในอนาคต ควรมีการศึกษาต่อไปยังพฤติกรรมพึงประสงค์อื่นๆ นอกเหนือไปจากพฤติกรรมการตั้งใจเรียน เพื่อดูว่าการใช้ตัวแบบควบคู่ไปกับการเสริมแรงมีประสิทธิภาพในการช่วยเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้จริงหรือไม่

2. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กในช่วงวัยอื่นๆ เช่น วัยก่อนอนุบาล วัยอนุบาล เป็นต้น แต่ทั้งนี้ควรมีการปรับเนื้อหาของนิทานให้มีความเหมาะสมกับเด็กแต่ละช่วงวัย
3. ควรศึกษาต่อว่า พฤติกรรมการตั้งใจเรียนที่เพิ่มมากขึ้นจากโปรแกรมนี้ มีความเชื่อมโยงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่ เพื่อพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อแวดวงการศึกษาต่อไป
4. ผู้ที่สนใจสามารถนำโปรแกรมนี้ไปใช้เพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ แต่ทั้งนี้ควรคำนึงถึงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างด้วย เนื่องจากตัวแบบแต่ละชนิดมีอิทธิพลต่อกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุที่แตกต่างกัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กฤตยา สุชินญาพร. (2550). การใช้การชี้แนะ การเสริมแรงทางบวกและการใช้เวลานานอก เพื่อเพิ่มพฤติกรรมของเล่นจาดเพื่อนของเด็กวัยก่อนเข้าเรียน ในสถานรับเลี้ยงเด็กสวนแก้วเนสเซอร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กานดา จรดล. (2542). ผลของการใช้กระบวนการฝึกอบรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมของแบนดูรา ที่มีต่อการเสริมสร้างสมรรถภาพการสอนสำหรับครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐิติรัตน์ ทองพหล. (2551). การสร้างโปรแกรมการจัดการกับความโกรธสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. โครงการงานจิตวิทยาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทน์ฐิติ อภินันทศาสตร์, พัชรนันท์ มริตตะนระพร และภัทรเดช วันวรวิจ. (2553). ผลของการฟังนิทานต่อพฤติกรรมการชะลอการได้รับความพึงพอใจในเด็กก่อนวัยเรียน. โครงการงานจิตวิทยาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทิสนา เขมมณี และคณะ. (2548). การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย. กรุงเทพมหานคร: อัสสัมมิเลียนีเยส.
- พนิตตา แสงวณิช. (2546). ผลของการเล่นนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อสอนเด็กวัยก่อนเข้าเรียนโรงเรียนให้ปฏิเสธการชักชวนของบุคคลแปลกหน้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พันธนันท์ รักขอบสันติ. (2550). ผลของการชมนิทานจากวีดิทัศน์ต่อความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจของเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มณฑิรา ศิริวิชัย. (2543). ผลของการแต่งพฤติกรรมที่มีต่อพฤติกรรมการตั้งใจทำงานและความถูกต้องของงานของนักเรียน อายุ7ถึง10ปี ที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่หยุดนิ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัตนา นุตมากุล. (2528). ผลของการใช้เงื่อนไขการให้เบี่ยงพฤติกรรมและการชี้แนะต่อพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1 ที่มีปัญหาทางพฤติกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาสิต. (2543). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิริลักษณ์ รัตนสุวัจน์. (2549). การเปรียบเทียบผลของการใช้ตัวแบบในนิทานประกอบภาพและนิทานประกอบหุ่นมือต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช. (2547). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรรถัย มูลคำ และคณะ. (2542). CHILD CENTRE: STORYLINE METHOD การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พี.ที.พรินท์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบบันทึกการเรียนการสอนและวิธีการแก้ไขพฤติกรรมของครูผู้สอน

แบบบันทึกการเรียนการสอนและวิธีการแก้ไขพฤติกรรมของครูผู้สอน ที่แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนให้การเสริมแรงแก่นักเรียนจริงหลังจากที่ผู้วิจัยได้ใช้ตัวแบบที่ส่งเสริมพฤติกรรมการศึกษาตั้งใจเรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนยังใช้ตัวแบบจากนิทานที่ผู้วิจัยเล่าเป็นเครื่องมือในการสอนนักเรียนอีกด้วย ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงผลจากการให้ตัวแบบโดยการเล่านิทานของผู้วิจัย ในมุมมองของครูผู้สอนอีกด้วย

ภาคผนวก ข

แบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอน

แบบวัดความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อครูผู้สอนมีจำนวน 9 ข้อ เป็นมาตรา利เคิร์ท 3 ตัวเลือก โดยพัฒนาให้เหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีภาพใบหน้าแสดงออกตามตัวเลือกนั้นๆ และให้กลุ่มตัวอย่างระบายสีแทนการขีดคำตอบ

คำสั่ง ให้นักเรียนระบายสีลงบนภาพ 😊 😐 😞 เพียงข้อละ 1 ภาพที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ข้อความ	พอใจ	เฉยๆ	ไม่พอใจ
1. หนูรู้สึกอย่างไรเวลาครูสั่งการบ้าน	😊	😐	😞
2. หนูรู้สึกอย่างไรกับการนั่งเรียนเฉยๆในห้องเรียน	😊	😐	😞
3. หนูรู้สึกอย่างไรกับการสอบ	😊	😐	😞
4. หนูรู้สึกอย่างไรเมื่อครูเล่นิทานให้ฟัง	😊	😐	😞
5. หนูรู้สึกอย่างไรเมื่อครูเรียกให้ตอบคำถามทีละคน	😊	😐	😞
6. หนูรู้สึกอย่างไรเวลาที่ครูชมหนู	😊	😐	😞
7. หนูรู้สึกอย่างไรเวลาครูสั่งให้อ่านหนังสือมาจากที่บ้าน	😊	😐	😞
8. หนูรู้สึกอย่างไรเวลาครูเล่าถึงตัวอย่างในชีวิตจริงของครู	😊	😐	😞
9. หนูรู้สึกอย่างไรเมื่อครูเดินมาสอนหนูที่โต๊ะ	😊	😐	😞

ภาคผนวก ค

นิทานที่ใช้ในงานวิจัย

นิทานเหล่านี้ส่วนหนึ่งได้รับการคัดเลือกด้านคุณธรรมและความเหมาะสมแล้วว่า เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากโครงการโรงเรียนสีขาว หลักสูตรโตไปไม่โกง จัดโดย กรุงเทพมหานคร และ ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม (นิด้า) และองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย นอกจากนี้ก็เป็นนิทานที่ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่ายเหมาะสมสำหรับนักเรียน และผู้วิจัยได้วิเคราะห์แล้วว่า มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ตั้งใจเรียนตามที่ได้กำหนดไว้

วันที่ 20/01/55 (ครั้งที่ 1)

เรื่อง มดขยันกับต๊กแตนชอบสนุก

กลางฤดูใบไม้ร่วงใบไม้เริ่มเปลี่ยนเป็นสีแดงส้มอากาศดียิ่ง เหล่าฝูงมดกำลังเร่งหาอาหารเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับฤดูหนาวที่กำลังจะมาถึง พวกมันออกหาเมล็ดพืชอาหารต่างๆมาเก็บไว้ในรังสำรองไว้ให้พวกลูกๆ ของมัน ฝูงมดทำงานหนัก พวกมันข้มแข็ง มุ่งมั่นเพื่ออนาคตของพวกมัน

เมื่อท้องทุ่งกลายเป็นน้ำแข็ง และไม่มีสิ่งใดงอกงาม เหล่าอาหารที่พวกมันรวบรวมไว้ก็จะพอเพียงให้พวกมันอยู่รอดได้ นี่เป็นขุมทรัพย์ที่พวกมันเพาะสร้างไว้

วันหนึ่งในฤดูหนาวที่สายลมพัดกระหน่ำ ทันใดก็มีเสียงเคาะที่ปากทางเข้ารังของพวกมด มดงานออกไปดู แล้วก็พบกับต๊กแตนตัวหนึ่ง มันผอมอย่างยิ่ง และหิวมาก เจ้าต๊กแตนร้องขอว่า

“ขออาหารข้าหน่อย ข้าอดอาหารมาหลายวันแล้ว ไม่มีอะไรเลยในท้องทุ่งน้ำแข็งนี้”

เหล่ามดงานมองกันไปมา จากนั้นมดตัวหนึ่งพูดขึ้นว่า “แล้วทำไมเจ้าไม่เตรียมอาหารไว้สำหรับหน้าหนาวล่ะ พวกเราเตรียมพร้อมเป็นหลายเดือนจึงได้มีอาหารเช่นนี้” ต๊กแตนตอบอย่างเศร้าๆว่า “ข้ามัวแต่เที่ยวสนุกตลอดหน้าร้อนที่ผ่านมา อาหารอันอุดมสมบูรณ์ทำให้ข้าละเลยที่จะสะสมอาหารไว้ ข้าไม่ได้ทำอะไรเลย”

ฝูงมดรู้ว่าความสนุกเป็นอย่างไร แต่มันก็รู้ผลของความสนุกที่ไม่รู้จักนี้ พวกมันจะอดตายถ้าไม่เตรียมสะสมอาหาร พวกมันจะอดตายในฤดูที่น้ำแข็งจับทั่วท้องทุ่ง โชคของเจ้าต๊กแตนยังมีอยู่ ราชนิคมมอบอาหารให้แก่มันส่วนหนึ่ง ทำให้มันมีชีวิตต่อไปในฤดูหนาว แต่ยังไม่ยอมว่า “จำไว้ ก่อนฤดูหนาวถัดไปจงทำงานเสียเถิด เพราะเจ้าอาจจะไม่โชคดีเหมือนคราวนี้ก็เป็นได้”

เรื่อง กระตังน้อย

ในป่าแห่งหนึ่งมีโรงเรียนสำหรับเด็กๆ ที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต โดยห้องเรียนแห่งนี้เป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในป่า มีสมาชิกในห้องเรียนได้แก่ กระตังน้อย หมิน้อย ลิงน้อย และช้างน้อย ทุกๆวันครูนกฮูกจะให้การบ้านเด็กๆกลับไปทำเพื่อทบทวนบทเรียนและสามารถทำข้อสอบ ได้ตอนปลายภาค

พอหลังเลิกเรียน กระตังน้อยมักจะชวนเพื่อนๆทุกคนไปเล่นก่อนแล้วค่อยกลับมาทำการบ้าน ส่วนเพื่อนๆ จะทำการบ้านให้เสร็จก่อนแล้วจึงออกไปเล่น วันหนึ่งกระตังน้อยเล่นจนค้ำมีด และรู้สึกอ่อนเพลียมาก พอ กลับมาถึงก็ผลอหลับทันที พอเช้ามากระตังน้อยนึกได้ว่ายังไม่ได้ทำการบ้าน ไม่รู้จะทำอย่างไร ถ้านั่งทำ ก็จะไม่ทันเข้าเรียน กระตังน้อยจึงขอลอกการบ้านจากเพื่อน หลังจากนั้นกระตังน้อยก็ติดนิสัยลอกการบ้าน จากเพื่อน เพราะง่ายและสบาย ไม่ต้องมานั่งคิดเอง และยังมีเวลาไปเล่นมากขึ้นด้วย

จนกระทั่งเวลาสอบปลายภาคมาถึง เพื่อน ๆ ออกจากห้องสอบกันหมดแล้ว กระตังน้อย ยังนั่งหน้าเครียด อยู่ที่โต๊ะ จนครูนกฮูกเดินเข้ามาเก็บกระดาษข้อสอบ ว่าหมดเวลาแล้ว กระตังน้อยออกจากห้องสอบด้วยหน้า ตาสลด กระตังน้อยทำข้อสอบไม่ได้เลยสักข้อ เพราะที่ผ่านมาเขาไม่ได้ตั้งใจเรียนและไม่เคยทำการบ้านเอง เลย สุดท้ายในปีนั้นเพื่อนๆทุกคนได้เลื่อนชั้น แต่กระตังน้อยยังต้องซ้ำชั้นอยู่ กระตังน้อยเสียใจมาก เขาคิดว่า ถ้าเขาตั้งใจเรียนและทำการบ้านด้วยตนเอง ไม่เอาเวลาไปเล่นอย่างเดียว เขาก็คงไม่ต้องนั่งซ้ำชั้นอยู่อย่างนี้ เขาคงจะได้เลื่อนชั้นอย่างเพื่อนๆแล้ว

วันที่ 24/01/55 (ครั้งที่ 2)

นักปราชญ์ ขงจื้อ

ขงจื้อ มีชื่อแบบสามัญว่า ข่งชิว บรรพบุรุษของ ขงจื้อ เดิมเป็นชนชั้นสูงใน ประเทศช่ง ซึ่งปัจจุบันคือจังหวัดเหอหนาน ภายหลังพวกเขาได้อพยพไปอยู่ในประเทศหลู่ (ปัจจุบันคือซานตง) ภายหลังที่พ่อของ ขงจื้อ ถึงแก่กรรม แม่ผู้ยังเยาว์วัยได้หอบหิ้วขงจื้อเข้าไปอยู่ในเมือง ชิวฝู ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศหลู่ ผู้เป็นแม่เป็นห่วงเรื่องการศึกษาของขงจื้อเป็นอย่างมาก เนื่องจากเล็งเห็นว่าการจะมีชีวิตที่มีอนาคตนั้น ขงจื้อ ต้องเป็นขุนนาง และมีวิธีเดียวที่จะบรรลุได้ คือการเรียนหนังสือให้อ่านออกเขียนได้ ซึ่งเป็นหนทางของการมี

ความรู้นั้นเอง ขงจื๊อเป็นเด็กที่เชื่อฟังคำของมารดาเป็นอย่างยิ่ง ตั้งใจเรียนหนังสืออย่างจริงจังและขยัน
ขันแข็ง อ่านหนังสือจนลืมหืมพักผ่อนบ่อยๆ แต่ละวันๆ มารดาต้องเตือนให้พักผ่อน เขาจึงจะหยุดพักผ่อน ซึ่งก็
เป็นการพักผ่อนเพียงชั่วคราว เขามักจะพูดว่า เรียนหนังสือต้องเรียนให้ดี การทำอะไรทั้งมวลต้องไม่หยุด
กลางคัน

ตั้งแต่เด็กจนเป็นหนุ่ม ขงจื๊อมีความรู้เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก อายุยังไม่ถึง 20 ปี ก็เป็นผู้มีชื่อเสียง
ของประเทศหลูคนหนึ่งแล้ว เมื่ออายุ 20 ปีเศษ มีบุตรชายหนึ่งคน ฮองใต้ของประเทศหลู ได้ส่งปลา หลี-ยวี
มาแสดงความยินดี ลูกชายของขงจื๊อจึงมีชื่อว่า หลี (ขง หลี)

แม้ว่าขงจื๊อจะมีชื่อเสียง แต่ก็เป็นผู้เปิดกว้าง ถ่อมตน มักจะพูดว่า เรื่องที่ตัวรู้นั้นยังมีไม่มาก
ดังนั้นเพื่อนฝูงและเพื่อนบ้านต่างชอบเขาโดยทั่วกัน

วันที่ 25/01/55 (ครั้งที่ 3)

เรื่อง ครอบครัวปลาไนโม

ในมุมหนึ่งของมหาสมุทรกว้างใหญ่มีครอบครัวปลาไนโม (ปลาการ์ตูน)
อาศัยอยู่ ประกอบด้วย สมาชิก 5 ตัว ได้แก่ พ่อ แม่ และลูก 3 ตัว
ในมหาสมุทรรันเต็มไปด้วยภัยอันตรายนานาชนิด ทั้งจากปลาที่ใหญ่กว่า
และชาวประมงที่ออกหาปลา ดังนั้น ในขณะที่แหวกว่ายอยู่ในท้องน้ำจึง
ต้องเกาะกลุ่มกันและทุกตัวต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ คือ พ่อและแม่จะเป็น
ผู้นำว่ายอยู่ด้านหน้า ส่วนลูกๆ จะคอยระวังอันตรายอยู่ด้านหลังและขวา
ส่วนจูนซึ่งเป็นลูกคนรองจะคอยระวังอยู่ข้างหลัง

วันหนึ่งขณะที่ครอบครัวปลาไนโมว่ายน้ำอย่างสบายใจ เจ้าจูนที่
ว่ายอยู่หลังสุดก็รู้สึกเบื่อขึ้นมา ทันใดนั้นก็แลงประหลาดสองเข้าตามัน
เจ้าจูนรู้สึกประหลาดใจ "นี่แสงอะไรนะ แปลกจริงๆ" ด้วยความสงสัยจึง
ว่ายตามแสงนั้นไปเพื่อดูว่ามีที่มาจากอะไร แต่ในใจก็คิดว่า

"ไม่ได้นะเรามีหน้าที่ต้องระวังอันตรายที่จะเข้ามาจากข้างหลัง จะละเว้นหน้าที่ไปไหนไม่ได้"

แต่พอคิดอีกที "เราว่ายน้ำมาตั้งนานก็ไม่เคยเกิดอะไรขึ้นเลยนี่ เราแหว่ไปคูเบียบเดียวคงไม่เป็นไรหรอก"

ในขณะที่ครอบครัวปลาฉลามเริ่มว่ายน้ำห่างออกไปเรื่อยๆ เจ้าจูนก็ตัดสินใจที่จะตามแสงนั้นไป เมื่อว่ายน้ำไปเรื่อยๆ ก็พบ ไข่มุกเม็ดใหญ่เปล่งแสง และมีสีลึกลับสวยงาม

"โอ้โฮ ไข่มุกเม็ดนี้ใหญ่มากจริงๆ เราไม่เคยเห็นไข่มุกที่ใหญ่และสวยงามอย่างนี้มาก่อนเลย" จูนมองด้วยความตื่นตะลึง และหลงใหลกับความสวยงามของไข่มุก มันจึงว่ายน้ำวนเวียนเล่นกับไข่มุก เป็นเวลานาน ในขณะที่ครอบครัวปลาฉลามที่เหลือน้อยคงว่ายน้ำต่อไป โดยไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น ทันใดนั้นก็มึนงงตัวหนึ่งว่ายน้ำผ่านมา มันเห็นครอบครัวปลาฉลามก็หัวขึ้นมา "วันนี้ทั้งวันยังไม่มီးไรตกถึงท้องเลย คงจะช่วยเหลือความหิวได้บ้าง" เจ้าฉลามค่อยๆ ว่ายน้ำมาจากข้างหลัง เมื่อมาถึงใกล้ๆ มันอ้าปากขนาดมหึมา และกลืนกินครอบครัวปลาฉลามทั้ง 4 ชีวิตในพริบตา

กลับมาที่เจ้าจูนที่กำลังเล่นกับไข่มุกอยู่ เมื่อมันนึกขึ้นได้ว่ามันหนีออกจากฝูงมานานแล้ว จึงรีบว่ายน้ำกลับไป เพื่อตามหาครอบครัวของมัน แต่สายเกินไปเสียแล้ว ไม่ว่าจูนจะพยายามหาเท่าไรก็ไม่พบ มันตามหาครอบครัวจนเหนื่อย ว่ายน้ำทั่วท้องมหาสมุทร แต่ก็ไม่เจอ มันทั้งรู้สึก ว่าแห้ว เศร้า เสียใจ และต้องอยู่ตามลำพังในมหาสมุทรที่กว้างใหญ่ ทั้งหมดนี้เป็นเพราะมันละทิ้งหน้าที่ ไม่คอยระวังอันตรายให้ครอบครัว เอาแต่เที่ยวสนุก ทำให้ครอบครัวของมันต้องหายไปนั่นเอง

เรื่อง ชาวไร่กับลูกชาย

ชาวไร่คนหนึ่งเมื่อใกล้จะสิ้นใจ ได้เรียกลูกชายทั้งสองคนเข้ามาสั่งเสียว่า "ลูกเอ๋ย มรดกอันล้ำค่า บัดนี้ถูกฝังอยู่ในไร่ของพ่อ เจ้าจงช่วยกันค้นหาเอาเถิด" หลังจากจัดการเผาศพพ่อแล้ว ลูกชายทั้งสองของชาวไร่จึงนำจอบเสียมและไถเที่ยวขุดค้นไปทั่วทั้งไร่ด้วยความตั้งอกตั้งใจไม่ย่อท้อวนเวียนขุดค้นอยู่หลายตลบ จนดินถูกพลิกไถพรวนเป็นอันดีจึงส่งผลให้ไร่ในสวนผลดกงามและมีรสดีขายได้ราคาทำให้ทั้งสองมีเงินทองใช้จ่ายและมีความสุขอยู่เป็นสุขสบายนับแต่นั้นมานิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้มีความขยันหมั่นเพียร อุตสาหะย่อมพบกับผลสำเร็จ

วันที่ 27/01/55 (ครั้งที่ 4)

เรื่อง เต่าจอมเกียจคร้าน (แสดงการเล่าโดยใช้ตุ๊กตาเป็นสื่อ)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีเทพเจ้าองค์หนึ่ง นามว่า จูปีเตอร์ อาศัยอยู่บนยอดเขาโอลิมปัส ต่อมาไม่นานจูปีเตอร์ ต้องการจะแต่งงานจึงได้จัดงานแต่งงานขึ้น และได้เชิญให้สัตว์ทั้งหลายในป่าที่จูปีเตอร์เป็นผู้ปกครองมาร่วมงาน ในวันงาน สัตว์ทั้งหลายต่างพากันมาร่วมแสดงความยินดี ยกเว้นเพียงเจ้าเต่า ทุกคน

ในงานต่างถามหาเจ้าเต่าที่ไม่มาร่วมงาน เอลาร์วงเลยไปจนงานใกล้เลิก เจ้าเต่าก็ปรากฏตัวขึ้นในงาน เทพ จูปีเตอร์ถามเจ้าเต่าว่า “ทำไมเจ้าถึงมาร่วมงานในเวลานี้ เจ้ารู้หรือไม่ว่านี้เกินเวลาร่วมงานไปนานมาก แล้ว เจ้าก็มาช้ามากด้วย” “ช้าทราบดี” เจ้าเต่าตอบ “แต่ที่ช้ามาช้าเป็นเพราะข้าซีก็เลยออกจากบ้านไปไหน” จูปีเตอร์โกรธมาก “ถ้าอย่างนั้นข้าก็ขอเสกให้เจ้ามีบ้านติดอยู่กับตัวเจ้าตลอดไป เจ้าจะได้ไม่ต้องออกไปไกล จากบ้านเจ้าอีก” ด้วยเหตุนี้เต่าจึงมีกระดองติดอยู่กับตัวเจ้าตลอดไป เจ้าจะได้ไม่ต้องออกไปไกล จากบ้านเจ้าอีก” ด้วยเหตุนี้เต่าจึงมีกระดองติดอยู่กับตัวเจ้าตลอดไป เจ้าจะได้ไม่ต้องออกไปไกล จากบ้านเจ้าอีก” ด้วยเหตุนี้เต่าจึงมีกระดองติดอยู่กับตัวเจ้าตลอดไป เจ้าจะได้ไม่ต้องออกไปไกล จากบ้านเจ้าอีก” ด้วยเหตุนี้เต่าจึงมีกระดองติดอยู่กับตัวเจ้าตลอดไป เจ้าจะได้ไม่ต้องออกไปไกล จากบ้านเจ้าอีก”

วันที่ 07/02/55 (ครั้งที่ 5)

นักวิทยาศาสตร์...การเป็นคนมีความพยายามและความอดทน

ความพยายามและความอดทน เป็นลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของนักวิทยาศาสตร์ คือ ความเป็นผู้มี จิตใจแน่วแน่ ไม่ท้อถอย แม้ว่าจะใช้เวลานานเพียงใดก็ตามก็ยังคงคิดศึกษาอยู่จนพบความสำเร็จ ตัวอย่าง นักวิทยาศาสตร์ที่มีความพยายามและความอดทนแล้วทำให้ได้ค้นพบความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อโลก คือ 1) ทอมัส อัลวา เอดิสัน 2) มารี่ กูรี 3) เจมส์ แบตเชลเลอร์ ซัมเนอร์ เป็นต้น

ทอมัส แอลวา เอดิสัน (Thomas Alva Edison)

เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ของโลกผู้หนึ่งซึ่งเป็นผู้ประดิษฐ์หลอดไฟฟ้าที่ทำให้ทั่วโลกสว่างไสวในยามค่ำ ค่ำ ในการประดิษฐ์หลอดไฟฟ้านั้น เขาได้นำวัสดุเกือบทุกอย่างที่พบเห็นมาทดลองทำให้หลอดไฟฟ้า เขา คร่ำเคร่งทดลองครั้งแล้วครั้งเล่า โดยไม่ท้อถอยเป็นเวลานานถึงปีกว่าจึงประสบความสำเร็จ

มารี่ กูรี (Marie Curie)

เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่สำคัญอีกคนหนึ่งได้ค้นพบธาตุเรเดียมซึ่งเป็นธาตุที่ให้กัมมันตภาพรังสี โดยใช้ เวลานานถึงเกือบ 4 ปีในการแยกธาตุนี้ ต่อมาธาตุเรเดียม ได้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางในการรักษาโรบบางชนิด เช่น มะเร็ง

เจมส์ แบตเชลเลอร์ ซัมเนอร์ (James Batcheller Sumner)

เป็นนักวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกัน ด้านชีวเคมี ที่สูญเสียแขนซ้ายที่เขาถนัดไป

เนื่องจากอุบัติเหตุ ในปี พ.ศ.2447 แต่เขาก็ยังมีพยายามและอดทนไม่ย่อท้อต่อชะตาชีวิต พยายาม

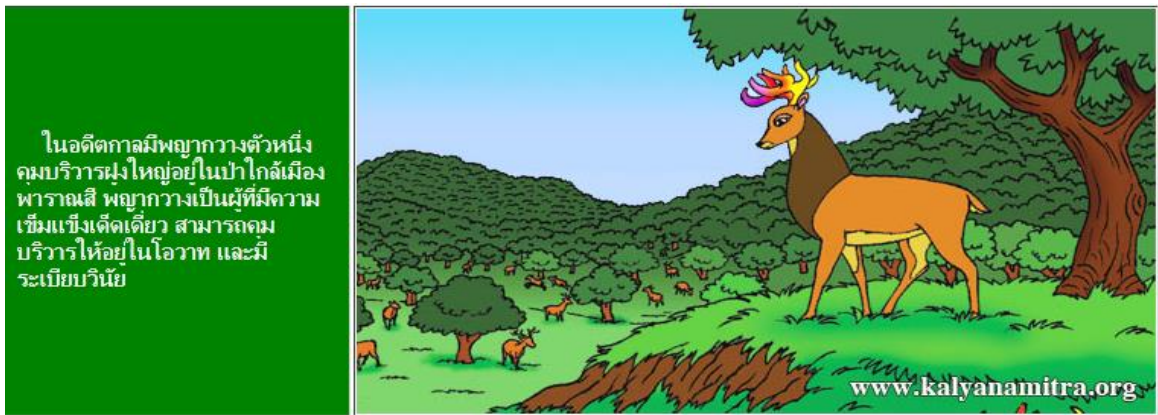
ค้นคว้าวิจัยทางด้านชีวเคมีต่อไป จนได้รับรางวัลโนเบล สาขาเคมีร่วมกับนักวิทยาศาสตร์อีก 2 คน ใน พ.ศ.

2489

วันที่ 08/02/55 (ครั้งที่ 6)

เรื่อง ลูกกวางหัวดี้อ

ว่าด้วยโทษของการว่านอนสอนยาก”

ทั้งยังเป็นผู้ที่มีเมตตาธรรม ได้อบรมสั่งสอนวิชา มฤคทายา หรือมายาในการเอาตัวรอดของกวางให้แก่บริวารทั้งหลาย
โดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย

ฝ่ายนางกวางผู้เป็นแม่ เฝ้ารอคอยลูกอย่างกังวล

จนเวลาผ่านไปเลย ไปถึง ๗ วัน

วันที่ 10/02/55 (ครั้งที่ 7)

เรื่อง ขออีก 1 นาที

ครอบครัวหนึ่งมีลูกชายชื่อเจี๊ยะ เป็นเด็กที่ไม่ค่อยกระตือรือร้น ทำอะไรช้าๆ และค่อนข้างขี้เกียจ ทุก ๆ เข้าเมื่อแม่เรียกให้ตื่นไปโรงเรียน เจี๊ยะจะงัวเจิบบอกว่า "ขออีก 1 นาทีครับแม่" พอลงมาข้างล่าง แทนที่จะรีบกินข้าวเช้าก็ไปเปิดโทรทัศน์นั่งดูการ์ตูน พอแม่เรียกให้มากินข้าวก็บอกว่า "เดี๋ยวแม่ ขออีก 1 นาที" จนแม่เอ่ยปากว่าจะทำโทษนั่นละ เจี๊ยะถึงจะมานั่งกินข้าวที่โต๊ะอาหารได้สักที

"คอยดูเถอะเจี๊ยะ" พ่อซึ่งมองลูกชายคนเดียวอย่างระอาพูดขึ้น "สักวันแกจะต้องเจอเรื่องที่แม่ 1 นาทีก็ให้ไม่ได้ ถ้าถึงวันนั้นแล้วลูกจะรู้สึก"

การขอเวลา 1 นาทีทำให้เจี๊ยะไปโรงเรียนสายทุกวัน และการทำโทษให้วิ่งรอบสนามก็ไม่ได้ทำให้เจี๊ยะจดจำเลยแม้แต่บ่อย เขากล้าต่อรองเวลาแม่แต่กับครู

"ไปเข้าห้องเรียนได้แล้วเจี๊ยบ" ครูร้องเตือนเมื่อเห็นเจี๊ยบยังเดินเอ๋อระเหยลยชวยอยู่ในสนามหญ้า ทั้ง ๆ ที่อดเรียกเข้าชั้นเรียนดังไปพักหนึ่งแล้ว

"ขออีก 1 นาทีครับครู" เจี๊ยบบอกโดยไม่ทุกขี้ออน

วันหนึ่งเป็นวันหยุด แม่บอกเจี๊ยบตั้งแต่เมื่อคืนแล้วว่าจะไปเยี่ยมยายที่บ้านสวน เจี๊ยบชอบบ้านสวนของยายจึงขอตามแม่ไปด้วย แต่พอรุ่งเช้า เจี๊ยบก็ตื่นสาย ไม่ว่าจะขึ้นไปปลูกกี่ครั้ง เจี๊ยบก็พูดว่า "ขออีก 1 นาที.. ขออีก 1 นาที" ตลอด ในที่สุดแม่ก็ตัดสินใจไปบ้านสวนของยายคนเดียว เพราะถ้าออกช้ากว่านั้น จะหารถโดยสารไปยาก

สักพักเจี๊ยบก็เดินงัวเงียลงมาจากห้องนอน เมื่อไม่เห็นแม่อยู่ในบ้านจึงถามพ่อว่า "แม่ล่ะครับพ่อ"

"แม่ไปบ้านยายแล้ว" พ่อบอก

"อ้าว ทำไมไม่รอผม" เจี๊ยบร้อง เขาอยากไปบ้านสวนของยายมาก

"แม่รอลูกจนรอไม่ได้อีกแล้ว รู้หรือเปล่าว่าแค่ 1 นาทีที่ลูกขอก็ทำให้แม่ตกใจได้ นี่ยังไม่รู้เลยว่าแม่จะได้นั่งรถอะไรไป ถ้าโชคดีก็ได้ไปสายรถประจำ แต่ถ้าไปไม่ทันก็ต้องขึ้นรถที่วิ่งเป็นทางผ่าน แล้วรถสายนั้นจะขับอันตรายจะตาย" พ่อบ่นเจี๊ยบด้วยความเป็นห่วงแม่

"แหม ไม่แยขนาดนั้นหรอกน่าพ่อ" เจี๊ยบบอก

ผ่านไปหนึ่งชั่วโมง ขณะที่เจี๊ยบกำลังอาบน้ำอยู่ เขาก็ได้ยินเสียงพ่อร้องเอะอะอยู่ชั้นล่าง จึงรีบวิ่งลงมาดู หน้าของพ่อซีดขาวราวกับกระดาษ

"รถที่แม่นั่งประสบอุบัติเหตุ แม่อาการสาหัส เราต้องไปที่โรงพยาบาลเดี๋ยวนี้" พ่อพูดเสียงแตกพรวด เจี๊ยบตกใจจนหน้าซีดตามพ่อไปอีกคน เขารีบขึ้นไปแต่งตัวโดยไม่มีคำว่า "ขออีก 1 นาที" เหมือนเช่นทุกครั้ง ทันทีที่สองพ่อลูกไปถึงโรงพยาบาล ก็ช่วยกันตามหาแม่ในห้องฉุกเฉิน แล้วก็พบแม่นอนนิ่งอยู่ที่เตียงในสุด เลือดสีแดงไหลอาบอยู่เต็มหน้าแม่ และพยาบาลกำลังจะเซ็นแม่ไป

"แม่ แม่" เจี๊ยบร้องเรียกแม่เสียงดังลั่น น้ำตาเอ่อล้นทะเล็ก นูรุษพยาบาลเข้ามากันเขาไว้

"แม่ แม่ ตื่นสิแม่ ผมอยู่ที่นี่ อยู่ตรงนี้" เจี๊ยบยังคงร้องเรียกแม่เขาต่อไป และทูปติบุรุษพยาบาลที่จับตัวเขาไว้ "ปล่อยผม ผมจะไปหาแม่"

พยาบาลคนหนึ่งหันมาบอกพ่อของเจี๊ยบซึ่งยืนกุมมือแม่อยู่ว่า "เราต้องพาภรรยาของคุณไปผ่าตัดด่วน เธอเสียเลือดไปมากจากอุบัติเหตุครั้งนี้"

คำพูดนั้นทำให้เจี๊ยบบู๊ทันทันทีว่าเขาจะไม่ได้เห็นหน้าแม่อีก

"เดี๋ยวครับ ขอเวลาให้ผมอยู่กับแม่สัก 1 นาที ได้โปรดให้ผมได้บอกแม่ว่า ผมรักแม่ ให้ผมได้กอดแม่อีกสักครั้ง" เจี๊ยบร้องอ้อนวอนอย่างน่าเวทนา แต่ไม่มีใครฟัง พยาบาลและบุรุษพยาบาลเช่นเดียวกับแม่เข้าห้องผ่าตัด และหายไปไม่นานเป็นเวลานาน ก่อนที่แพทย์จะออกมาแจ้งข่าวร้ายว่า..แม่ของเจี๊ยบเสียชีวิตไประหว่างการผ่าตัด

เจี๊ยบมารู้อีกในภายหลังว่า รถคันที่แม่นั่งไปประสบอุบัติเหตุนั้น ไม่ใช่รถเมล์สายประจำไปบ้านยาย แต่เป็นรถสองแถวที่ขับโดยคนขับรถที่ขาดความรับผิดชอบ คน ๆ นั้นอยากได้เงินมาก ๆ แต่ไม่สนใจความปลอดภัยของผู้โดยสาร แม่ของเจี๊ยบมาคนสุดท้ายจึงต้องนั่งเบียดอยู่นอกสุด และกระเด็นออกไปไกลเมื่อรถประสบอุบัติเหตุ

พ่อโกรธคนขับรถมาก บอกจะเอาเรื่องให้ถึงที่สุด แต่เจี๊ยบไม่โกรธคนขับรถเลย เขาโกรธและเกลียดตัวเอง ด้วยเพิ่งเข้าใจว่าเวลา 1 นาทีที่เขาเคยขออย่างพรั้มเพื่อนนั้นมีค่ามากมายเพียงไร เพราะ 1 นาทีที่ได้มาในวันนี้ต้องแลกกับเวลาทั้งหมดในชีวิตของแม่

ถ้าเจี๊ยบตื่นทันทีที่แม่เรียก ถ้าเขาไม่ขอแค่ 1 นาทีเพื่อให้ได้นอนต่อ แม่ก็คงไม่ตกรถประจำทางจนต้องไปนั่งรถปีศาจคันนั้น กระทั่งถึงคราวที่เจี๊ยบต้องการเวลาจริง ๆ เขากลับไม่มีแม่เพียง 1 นาทีที่จะได้อยู่กับแม่...ไม่มีแม่เพียงวินาทีที่ด้วยซ้ำไป...ไม่มีเลย

ขอขอบคุณสำนักพิมพ์ฟรีมายด์ที่เอื้อเฟื้อนิทานสอนใจดี ๆ ในชุดหนังสือนิทานสี่ขาของ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ไว้ ณ ที่นี้ด้วยครับ

วันที่ 14/02/55 (ครั้งที่ 8)

เรื่อง หมินน้อยและภูเขาแห่งความพยายาม

หมินน้อยต้องรีบออกเดินทางตามหาความพยายาม

จามได้ขึ้นมาจามอีกมากกว่าหมู่บ้านที่ทางไกลแห่งหนึ่งมีของวิเศษที่ไม่ใช่ใครก็ตามได้พบจะกลายเป็นผู้ที่มีความกล้าและพยายามเป็นที่สุด

หมินน้อยสนใจจามอีกวันจึงออกเดินทางตามหาความพยายามที่เล่าลือ

เมื่อถึงหมู่บ้านแห่งนี้ หมินน้อยก็ลองถามผู้คน
“เฮ้ได้ขึ้นมาจามมีของวิเศษอยู่แถวนี้ทำงานช่วยบอกเราได้ไหมว่ามันอยู่ที่ไหน?”

ชาวชราตอบ
หมินน้อยกลับมว่า
“เจ้าต้องการของวิเศษไหมหรือ? ไม่เคยมีใครเอามันมาได้สักคนหนทางขึ้นไปที่เต็มไปด้วยอุปสรรคนานา เจ้าจะไปสิหรือ?”

ใช้แล้ว เภจะไปเอาต้องการของวิเศษนั้นเพื่อให้อตัวเองมีความพยายามทำงานช่วยบอกเราได้

ถ้าเขามาให้เจ้าจามจึงมีภูเขาแห่งความพยายามนั้นของวิเศษขึ้นมีอยู่บนยอดเขาในแสง

ขอพบพระองค์ท่านมาก” หมินน้อยขอพบคุณและกล่าวลา

จากริมเจ้าหมินน้อยจึงมุ่งไปยังภูเขาแห่งความพยายาม

เมื่อมาถึงมีเสียงลั่นที่เข็วเข้าไปถึงยอดเขา

ไม่ว่าจะมีหนทางที่จากถ้ำยากเพียงไรหรือหากปีงสูงแล้วจะอันตรายแค่ไหน

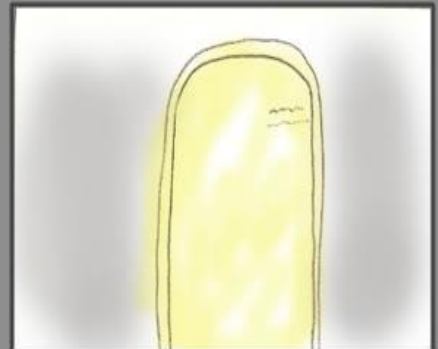
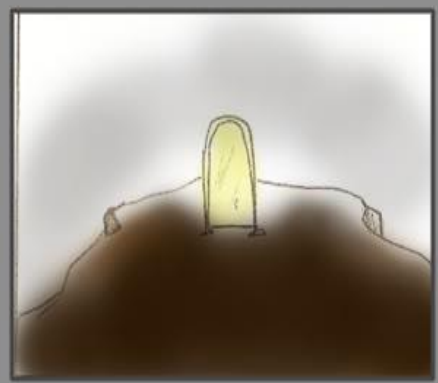
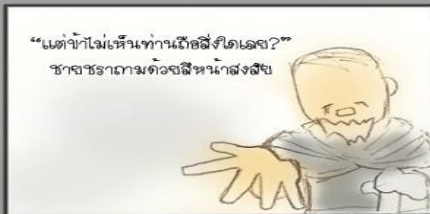
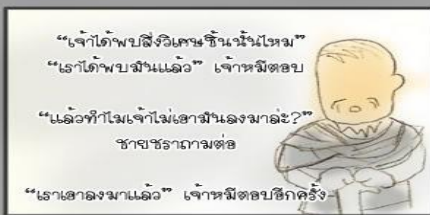
เจ้าหมินน้อยก็ยังไม่ยอมท้อ

จนกระทั่ง... เจ้าหมินน้อยได้ขึ้นมาถึงยอดเขา

เจ้าหมินน้อยมองของวิเศษขึ้นนั้นอย่างไม่ใช่ธรรมดา

มันเป็นกระถางแก้วที่บานใหญ่ตั้งเต็มอยู่ขึ้นเต็มยอดเขาแห่งความพยายาม

เจ้าหมินน้อยเลือกเดินไปดูสิ่งวิเศษ

<https://kcard.exteen.com>

ภูเขาส่งความพยาน ๑๒

เรื่อง หน้าทีของเด็คดี (เล่าโดยให้ตัวแทนนักเรียนอ่านแล้วให้ทุกคนฟัง แล้วให้ตอบคำถาม)

ณ โรงเรียนแห่งหนึ่ง เด็กชายมานะ เป็นคนขยันมาโรงเรียนเช้า ทุกวัน เวลาเรียนก็ตั้งใจเรียนและทำการบ้านส่งครูทุกครั้ง คุณครูก็ชื่นชมทำให้เด็กชายมานะมีความสุขในการเรียนและต้องการมาเรียนทุกวัน ส่วนเด็กชายทะนง ชอบนอนตื่นสาย ไปโรงเรียนสายและมักจะขาดเรียนบ่อยๆ การบ้านก็ไม่ทำส่งคุณครู

เมื่อถึงเวลาประเมินผลการเรียนรู้ เด็กชายทะนงก็ไม่เข้าใจและตอบคำถามคุณครูไม่ได้ เมื่อถูกคุณครูว่ากล่าวตักเตือน เด็กชายทะนงก็โกรธไม่ยอมมาเรียน

เช้าวันหนึ่ง คุณครูเรียกเด็กชายมานะและเด็กชายทะนงมาพบ ได้พูดคุยถึงเรื่อง “การมาเรียนทุกวัน การตั้งใจเรียน และทำการบ้านส่งคุณครู เป็นเรื่องยากเกินกว่าที่นักเรียนจะทำได้หรือไม่” เด็กชายมานะพูดว่า “ไม่ยากเลยครับคุณครู เพราะว่าทั้งหมด คือ หน้าทีของนักเรียน การตั้งใจเรียนถือเป็นความรับผิดชอบต่อหน้าทีของตนเอง พ่อแม่และคุณครู เห็นเราตั้งใจเรียนเป็นเด็คดี ท่านคงปลื้มใจมากๆ ใช่มั้ยครับ”

เด็กชายทะนง เมื่อได้ยินเพื่อนพูดเช่นนั้น ก็รู้สึกอายใจที่ตนเอง ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ และทำให้คุณครูเสียใจผิดหวังการกระทำของตนเอง เด็กชายทะนง ยกมือไหว้พร้อมกล่าวคำว่า “ขอโทษครับคุณครู ต่อจากวันนี้ไปผมจะปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นและจะตั้งใจเรียนครับ”

ตั้งแต่นั้นมา เด็กชายทะนงก็มาเรียนทุกวันตั้งใจเรียน ขยันทำการบ้าน และมีความสุขกับการเรียนจนเป็นที่รักของเพื่อนๆ และคุณครู

ข้อคิดที่ได้จากนิทาน

ความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง จะนำมาซึ่ง ความสำเร็จและทำให้คนอื่นชื่นชม

ภาพถ่ายระหว่างการวิจัย

ประวัติผู้ทำวิจัย

นางสาวนิสาร์ตน์ ช่างชัย เกิดวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2533 ที่เขตสายไหม จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจากโรงเรียนสารวิทยา กำลังจะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2554

นางสาวนิสาร์ตน์ อินทรประสาท เกิดวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2532 ที่เขตบางกะปิ จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจากโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กำลังจะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2554